

LABOR

Poslovne številke: Na
vadne Din —50, ob ne-
deljah Din 1.—

TABOR izhaja vsak dan, raz-
nedele in praznikov, ob 18. uri z
dnevno naslednjega dne ter stane
mesечно po polji D 10.—, za izo-
zemstvo D 18.—, dostavljen na dom
D 11.—, na izkaznico D 10.—
Inserati po dogovoru.

Nareda se pri upravi TABORA,
MARIBOR, Jurčičeva ulica št. 4.

Poslovne številke: Na
vadne Din —50, ob ne-
deljah Din 1.—

UREDNIŠTVO se nahaja v Mari-
boru, Jurčičeva ul. št. 4, I. nad-
stropje. Telefon Telegram. št. 276.
UPRAVA se nahaja v Jurčičevi
ulici št. 4, priliko, dno. Tele-
fon št. 24. SHS poštnoštevilka
stan št. 11.787.

Na naredila brez denarja se ne
vzira. — Rokopisi se ne vračajo.

Leto: III.

Maribor, nedelja 8. oktobra 1922.

Številka: 228.

Jasnejše obzorje.

Maribor, 7. oktobra.

Se pred enim tednom je bil položaj v južnovzhodni Evropi zelo negotov. Dan za dnem so vstajali novi grozeči oblaki, napetost je postajala vedno večja pa so bili celo optimisti v skrbeh, da bi nevarnost nove svetovne vojne ne postala kaj več kakor časnica kraljica. Kemal paša je bil upravljavec vojnih uspehov in je hotel kar z enim zamahom meča rešiti vprašanje Carigrada, ki je bila končana svetovne vojne eno najkočljivejših mednarodnih polit. vprašanj. Grčija ki je v svoji imperijalistični megolomaniji tako močno trčila ob zid realnega stanja, da se ji je zavetelo pred očmi, je pred nekotikimi dnevi dosegla najnižjo stopnjo svojega poraza in je z revolucijo prihajala k zavesti. Okoli obeh držav pa so bile zbrane vse odločilne evropske države ter so z nerazno naglico reševale svoje prave in nepravne koristi. Najbolj nervozna je bila menda Anglija, in ravno tiste dni je izgledalo, da se je ta država zavozeljala že popolnoma v voze orijentalskega problema. Veliki in resni angleški listi so pisali, da je vojna neizogibna. Tudi naši državniki niso prikrivali, da je položaj resen. Saj je šlo za Balkan in tu naša država ni mogla in ne more ostati indiferentna.

Sedaj se obzorje polagoma jasni; od vsepovsod se lišijo prijaznejši in pomirjujoči glasovi. Vojaška konferenca, ki se ravnokar vsi v Mudanjijski in trezne predvarnosti, vendar pa je sigurno znamenje, da je napetost dopustila in da bo mogoče najti miren izhod. Vsa sporna vprašanja bo reševala mirovna konferenca, ki se je najbrž udeležijo tudi Jugoslavija; ta konferenca bo priznala novo politično dejstvo: obstoj nacionalistične turške države v sosedstvu južnovzhodne Evrope, destvo, ki pomeni velik neuspeh antantne mirovne politike. Kako bo ta konferenca rešila podrobnosti, zlasti vprašanje Carigrada, Trakije in morskimi ozidi, ni mogoče reči. Vsekakor bo tu potreben širok kompromis med ekstremnimi zahtevami. Ni izključeno, da bo prišlo tudi do revizije neulitske mirovne pogodbe in da bo Bojarinja dobila izhod na morje. Grčija bo svoj poraz plačala, kakor ga plačuje vsak premaganec, ali sodba bo najbrž nekoliko milejša in bo nedvomno upoštevala objektivno upravičene grške zahteve. Ni tudi nemogoče, da se bo pokazala praktična važnost Zveze narodov, ki utegne postati zaščitnica morskimi ozidi, to pa pomeni, da sredi med imperijalističnimi stremljenji stoji varuh pravičnosti in pacifizma.

Če bi se pred južnimi vrati Evrope sprožila nova vojna, tedaj bi Evropa drvela k strašni katastrofi. Ruski in nemški problem bi stopila v novo fazo. Kje bi to končalo, tega ne more vedeti najgenialnejši evropski državnik. Da bi nova vojna precesla tudi temelje naše države, o tem menda ni dvoma.

Zdravo znamenje je, da so zadnji dogodki nekoliko zblizali Bolgarijo in Jugoslavijo. Tudi če naše zblizanje ne bo moglo napredovati tako naglo in radikalno, kakor si žele ljudje, ki ne računajo s psihologijo vojnih izkušenj, bo morda ugodna rešitev trakijskega vprašanja, za katero bi se naj potegovali tudi naši državniki, prvi resnejši korak iz megle medsebojnega nezaupanja k odkritosrčnemu sodelovanju za interese vseh balkanskih Slovanov.

Pred velikimi političnimi dogodki.

Važne konference v demokratičnem klubu. — Možnost prekreta v politiki Hrvatov. — Pred sklicanjem glavnega odbora radikalne stranke.

Beograd, 7. oktobra. (Izvirno.) Poročilo »Beogradskega dnevnika«, da Radić pride v Beograd, je vzbudilo v Beogradu ogromno senzacijo, kakor da se je zgodil prevrat v državi.

Zagreb, 7. oktobra. (Izvirno.) »Jutarnji list« piše, da informacije »Beogradskega dnevnika« niso povsem točne. Vodi se pač pogajanja, ki so pokazala, da na hrvatski strani ne manjka razumevanja za sporazum in pa volje, da bi se notranje razmere v Jugoslaviji konsolidirale in da bi nastopil nov režim. Udeležba Hrvatov na Kumanovskih slavnostih naj bi bila spontana narodna manifestacija kot spomin na balkansko vojno, nima pa nič skupnega z notranjo krizo. Obisk Hrvatov v Pragi bi bil le manifestacija slovenske solidarnosti.

Beograd, 7. oktobra. (Izvirno.) Včeraj popoldne sta se vršila dva zapupna sestanka demokratičnega kluba in sicer prvi v prostorih finančnega ministra, drugi pa v stranskih sobanah narodne skupščine. Prve konference so se udeležili: Ljuba Davidović kot zastopnik leve, dr. Kumanudi kot izrazit pristaš vladajoče skupine v demokratični stranki ter minister dr. Kristelj, ki se še ni izjavil o situaciji in se drži sredine, hoteč za vsako ceno ohraniti enotnost v stranki. Druge konference so se udeležili izraziti levčarji in sicer Veljković, Pečić in Angielović. O obeh konferencah se vzdržuje tajnost. Govori se, da se je na konferenci v finančnem ministrstvu razpravljalo o bližajoči se seji glavnega odbora demokratične stranke in demokratičnega kluba ter da je bil storjen poskus, doseči sporazum med obstoječimi skupinami. Iz zelo zanesljive

ga vira izvemo, da je g. Davidović nastopil odločno proti ponižanju, ki se mu je zgodilo in izjavil, da ne more ostati načelnik stranke. Pogajanja pa še niso končana in se nadaljujejo v smeri sporazuma.

Na drugem sestanku se je govorilo o razmerah v demokratični stranki ter o stališču leve v klubu. Patruje se, da se je takoj v začetku razpravljalo tudi o razmerju do Hrvatov in prav posebno še do Radića in njegove stranke. Govorilo se je, da bi bilo dobro, če bi hoteli zastopniki Hrvatov priiti v Kumanovo, ker bi s tem najlepše ovrgli vesti, da bi bila politika Hrvatskega bloka naperjena proti srbskemu delu našega naroda, marveč da je le proti sedanjemu režimu.

Po prvi konferenci se je Ljuba Davidović podal v predsedstvu narodne skupščine, kjer se je delj časa razgovarjal z dr. Ribarjem. Temu sestanku je prisostvoval tudi dr. Tomljenović. Po drugem sestanku je dr. Ribar konferiral s poslancem Angieličem, ki je — kakor znano — govoril s Stjepanom Radićem o možnosti nove politike. Izgleda, da bo dr. Ribar, ki bo danes popoldne sprejet v avdijenco, poročal kralju o tej konferenci.

Beograd, 6. okt. Seja glavnega odbora radikalne stranke je sklicana za 12. m.

Beograd, 6. okt. Okrožno načelstvo demokratične stranke za Beograd je sprejelo sklep, v katerem se izreka proti reviziji ustave v sedajnem trenutku, in odobrava politiko stranke, ki jo je vodila po svojih zastopnikih v vladi, v glavnem odboru in parlamentarnem klubu. Smatra, da v vodstvu stranke ni potrebna sprememba.

Prekret v položaju na Orijentu.

Vedno večje turške zahteve.

London, 6. okt. Reuter javlja, da je glasom službenih poročil položaj zelo resen. Nastopila je popolna tišina. Britska vlada stori vse, da ohrani mir in soglasje z zavezniki. Turki zahtevajo več, nego se jim je obljubilo, nočejo pa obnem dati potrebnih jamstev.

London, 6. okt. Reuter slika vzroke nenadnega prekreta položaja na bližnjem vzhodu sledeče: Pogajanja v Mudanjijski so potekala do včeraj dobro, dasi so hoteli Turki dobiti čim več mogoče. Včeraj pa so nastopili z večjimi zahtevami glede Vzhodne Trakije; tudi so zahtevali dovoljenje za takojšnjo

zasedbo. To je vedlo do razvoja političnih vprašanj. Mudanjijska konferenca pa ni upravičena o njih razpravljati. Zato so se trije zavezniški generali vrnili v Carigrad, da predložijo zadevo vrhovnemu komisarju. Britanski vrhovni komisar je sporočil zadnje turške zahteve v London, da dobi nova navodila.

Pariz, 6. okt. Glasom poročila »Tempsa« iz Carigrada so tam ukrenjene obsežne odredbe glede vzdržanja miru. Orožništvo in vojaška policija morata postopati roko v roki. — Število patrolj je pomnoženo.

Vohunska afera v češkoslovaški republiki.

Soudeležba nemških visokošolcev.

Praga, 5. oktobra. (Izvirno.) »Češke slovo« poroča: V Brnu je bilo aretiranih več častnikov češkoslovaške armade, ki so obdoženi, da stojijo v službi neke druge države. Glavni obdolženec je Nowakowsky, adjutant generala Podwinskoga.

Praga, 5. oktobra. (Izvirno.) Češkoslovaško ministrstvo za narodno obrambo objavlja, da je bil poročnik Nowakowsky, adjutant deželnega vojaškega poveljstva v Brnu, aretiran zara-

di špijonaže v prid neki inozemski državi.

Brno, 6. okt. Poročnik Nowakowsky, ordonančni častnik pri deželni vojaški komandi v Brnu, je bil aretiran, da je izdalja zaupne dokumente komande tuji vojaški misiji v Pragi. Bil je aretiran in oddan vojaškemu sodišču v Brnu. Daljna preiskava civilnih oblasti je dognala, da je bil soudeležen absolvirani jurist na nemški univerzi v Pragi, Karl Schwabe.

Carinska unija držav Male antante.

V »Jugoslov. Trgovcu« z dne 1. okt. 1922 št. 2, ki izhaja v Pragi, objavlja g. Ph. Mr. V. Bohač, predsednik Praškega velikega sejma zelo zanimivo razmotrivanje o potrebi carinske unije držav Male antante. Prinašamo ga v slovenščini:

Jugoslovenska trgovska anketa, ki se je vršila v Pragi povodom letošnjega velesejma, kakor tudi romunska anketa na jesenskem velesejmu, katerima se pridruži poljska anketa na prihodnjem velesejmu v Pragi, imajo namen pokazati češkoslovaški vladi in vladam zavezniških držav, vse slabosti in zapreke, s katerimi se morajo boriti današnji izvoznikarji. Z ozirom na to morajo prizadete vlade spoznati, kako je treba reševati in rešiti ta ekonomski problem.

Kar se tiče češkoslovaške republike, bomo razumeli njeno današnjo neugodno situacijo le tedaj, če jo primerjamo s predvojnimi stanjem. Dokler smo bili pod Avstrijo, je imela naša industrija namesto 13% milijona domačih konsumentov 54 milijonov, ki so bivali v mejah prejšnje monarhije. Takrat nismo poznali valutnih težkoč, pa tudi ne raznih carinskih, tarifnih in trgovsko-pravnih neprilik. — Skupne železnice od Podmokla (Bođenbacha) do Trsta, Černovic, Lwowa, sem in tja čez Prago, Dunaj, Budimpešto, Graž in Zagreb, so odpravljale 70% v današnji republiki izdelanega blaga. Odpravljale so ga po skupnem tarifu, brez carine, brez dovoljenj in različnih omejitev ter z vso pravno in izvršno zaščito, veljavno tako za naš slovnika kakor za producenta.

Po prevratu pa se pri doščevanju državnih mej ni mislilo dovolj temeljito na vse te okolnosti, zato so nastale razne težkoče, ki o njih prejšnji producenti niso niti sanjali. Te težkoče so krive, da se producent in naročnik danes večkrat odpravita kprčiji, ker se zavedata vseh neprilik. Tako se domačim (češkoslovaškim) producentom, ki bi morali izvažati 80% v inozemstvo, ostala na razpolago večina ma le domača tržišča, ki so se od 5 milijonov prebivalcev znižala na 13% milijonov. V tem leži glavni vzrok današnje stagnacije v češkoslovaški industriji in, če primerjamo valutne težkoče s pravkar naštetimi težkočami pridemo k sklepu, da bi današnje stanje valute ne motilo tako hudo našega izvoza, zlasti če bi prišlo do nekake valutne stabilizacije pri nas in v sedmih državah.

Kar se tiče stabilizacije valute, je jugoslov. finančni minister g. Kumanudi predlagal med ostalim, da bi se naj finančni ministri držav Male antante že tekom letošnjega leta sestali v Pragi in na skupni konferenci obravnavali problem valutne stabilizacije. Vendar pa moram opozoriti na to, da bi bila stabilizacija valute le pomožno sredstvo, dočim pa moramo težkoče, ki na njih vsi trpimo, odstraniti radikalno in enkrat za vselej. Za radikalno zdravljenje pa obstoja le eno sredstvo: ustanovitev medsebojne carinske tarifne in trgovinske unije vseh držav Male antante.

Ker pa Češkoslovaška in Jugoslavija nimata skupne meje, marveč sta združeni po velikem ovinku čez prijateljsko Romunijo, morata predvsem urediti svoja trgovska pota. To pa bi se najlažje izvedlo na ta način, da bi sprejeli v svojo zvezo tudi današnje Avstrijo, s čimer bi odstranili vsa av-

BORZA.

Curib, 7. oktobra. (Izv.) Predb.:	
Pariz 40.62, Zagreb 2.00, London 23.62,	
Berlin 0.25, Praga 18.25, Italija 22.95,	
Newyork 535.25, Dunaj 0.0075, Budimpešta 0.215, Varsava 0.045, Sofija 3.40.	

DANES OB 3. URI POPOLDNE
NASTOP KOLA JAHACEV SOKOLA
V LJUDSKEM VRTU.

strijsko vprašanje. Z realizacijo te unije bi bilo ustvarjeno trgovinsko ozemlje s približno 76 milijonov prebivalcev. Producenti vseh naših držav bi si lahko oddahnili, pa najsi bodo to češkoslovaški industriji, jugoslov. proizvajatelji cerialij in surovin ali rumunski dobavitelji nafte itd.

Mala antanta je danes vzhodno-evropska politična moč, ki šele nastaja. Če se med njenimi državami izvede trgovinska in carinska unija, se bo Mala antanta razvila v veliko trgovinsko edinicco, ki bi mogla uspešno sodelovati tudi pri rekonstrukciji gospodarskih razmer v Ukrajini in Rusiji.

Prepričani smo, da bodo proti tej radikalni rešitvi mnogi izmed onih, ki imajo koristi od sedanjega stanja. V češkoslovaški republiki so proti nji predvsem agrarci, ki so pač v skrbeh za svoje dosedanje dobičke, potem pa veliki komisijonarji mesa, živine itd. Treba je uvaževati tudi to, da bi eksport v Rusijo in Nemčijo spravil njihov neopravičeni dobiček v ravnovesje. Nedvomno je, da bi vlade vseh držav izgubile znaten del carinskih dohodkov, toda izguba bi bila le navidezna, ker bi našle nov vir dohodkov v davkih, ki bi bili znatno donosnejši, ker bi ustanovitev take unije prinesla razmah vsemu gospodarskemu življenju. »Kitajski zid«, s katerim so se obdale naše države, je že sam na sebi bolj škodljiv kakor koristen. Zlasti na češkoslovaški ni koristil nobeni industrijski panogi, marveč je le cetežločil našo konkurenco na svetovnem trgu.

Taka carinska unija bi enkrat za vselej onemogočila nesmiselno carinsko politiko, ki so jo doslej vodile naše države in ki je prinesla osobito češkoslovaški neopravičeno draginjo, a zaradi nje krizo. Nič boljše ni v ostalih zavezniških držav. Ta kriza bi prenehala v trenutku, ko bi se udeležila predlagana carinska unija.

Prepričan sem, da bi taka radikalna operacija prinesla nam vsem ozdravljenje, dočim bi moglo dosedanje zdravljenje naših simptomov, le poslabšati stanje.

Naša šolska politika.

(Iz učiteljskih krogov).

Pod tem naslovom bere ogorčen človek našim višjim šolskim oblastim ostre »levite« in to po vsej pravici. Obmejno šolstvo, šolstvo v takojmenovanem 10 km obmejnem pasu naj bi bilo punčica v očesu naših šolskih oblastí, v resnici pa je le njih pastorka. Te šole naj se opremijo povoljno tako glede šolskih poslopij, učil, kakor tudi učnih pripomočkov za revne učence, ne da bi se pri tem obremenjale vsolane občine, vsaj sedaj še

Radivoj Rehar:

Iz zgodovine japonske literature.

Še danes, ko so nas svetovni politični dogodki precej seznanili z Japonci in Japonsko, se nam po večini zdi, da so ti rumeni ljudje in njihova dežela tam nekje onkraj sveta in kadar si jih skušamo predočiti, se nam pojavijo domišljivi nekaj fantastičnega, skrivnostnega in nepoznanega. In vendar nas je moderna tehnika tudi fizično zblížala z njimi znatno bolj nego smo bili zblížani v sivih prejšnjih časih, razdalja med njimi in nami se je skrajšala odkar imamo brze parnike in zrakoplove, brezžični brzojav in telefon in odkar čitamo japonske liste tudi v Evropi lahko prav tako redno kakor svoje. Bolj tuja še nego Japonci in Japonska pa nam je njihova literatura. Kdo pri nas, osobito Slovenih ve kaj o njej? Celo o kitajski vemo več, saj imamo nekaj dobrih prevodov pesmi slavnega davnega kitajskega pesnika Li-tajpeja in par drugih.

Kdor bi mislil, da Japonci nimajo svoje literature in umetnosti, ki se lahko meri in kosa z vsako drugo, bi se zelo motil, japonska literatura je silno stara in bogata, zelo bogata, dosegla je vse kar človeštvo v njej lahko doseže. Zanimiva je osobito lirika. Japonske lirčne pesmi so navadno kratke; obsegaj včasih samo po pet in celo manj verzov a rayno te kratke pesmice »tan-

ne. Učiteljstvo obmejnega pasa pa se naj uvrsti v I. draginjsko-dokladni razred (ako že hočete na vsak način vstrajati pri nesmislu draginjskih razredov), oziroma se mu naj dodeli posebna obmejna doklada. Potem pa bodo kmalu izginile škandalozne okoliščine iz obmejnih šol. Dokler pa nam ne nudite druge pomoči, kakor da g. nadzornik pride zahtevati istih uspehov kot so le možni na prvovrstno opremljenih šolah v Mariboru in najbližji okolici ter postavlja v zapisnik kategorični: »tako mora biti, to in ono se mora nabaviti, to in ono se mora popraviti« — tako dolgo gospodje nosite odgovornost vi in ne obmejno učiteljstvo in nadzornikova črka v zapisni ku ostane mrtva črka, kateri tudi najboljši učitelj ne more življenja vdihniti.

In draginjski razredi! Kako za boga svetega se trdi, da se na deželi, pa še v obmejnem pasu ceneje živi nego v mestu! — in postavlja se nas v slednji, mesta pa v prvi, oziroma v višji draginjski razred? Uslužbenec na deželi mora dražje kupiti življenske potrebščine od podtrgovca, ker si ta seveda zaračuni vožnjo, davek in dobiček; če pa greš v mesto ceneje kupovat, te stane voznik blizu tisoč kron. Naš kmet ne proda nič, še mleka ne, ker rajše naredi »puter« in ga proda v mesto trgovcu, pri katerem kupi blago v večjem. Ako rabiš zdravnika na kmetih, moraš plačati že za voz pol tisočaka; ako pa še imaš otroka v srednji šoli — oh, sapo mi zapira... in zato živimo mi ceneje in se nas uvrsti v nižji in najnižji draginjski razred. — Kje ste logika in pravica? Pa tudi učitelj ne ho iz samega idealizma prepustil brez tekme udobnejših nameščenj po mestih in drugod, posebno ne, ker ima dolžnosti tudi do svojih otrok. Saj tega tudi drugi ne storijo. Zdravniki se kopičijo v Mariboru, a tukaj pri nas umirajo ljudje brez rešilne zdravniške pomoči. Vendar o tem drugokrat. Proč z draginjskimi razredi, obmejnimi nameščenjem pa posebne obmejne doklade! Ako pa želite krivico, draginjske razrede obdržati, tedaj pa na deželo višje — v mesta nižje! Potem ne bode navala v mesto in bega z dežele, a tudi v mestu ne bo pomanjkanja učiteljev, ker vedno še bo dovolj takšnih, ki jim je ljubša mestna občirna družba, gledališče, koncerti, kino in druge udobnosti nego pa samotno življenje, vrtnarstvo, čebelarstvo, sadjarstvo, poljedelstvo, pevodstvo itd. itd. Z »aristokratstvom« pa proč tudi iz uradniških oziroma učiteljskih vrst!

Danes ob 3. uri pop. nastop kola jahačev Sokola v Ljudskem vrtu.

kaz in »hokku«, kakor jih nazivajo, so najlepše ter presegajo rimske distihove tako duševnosti, kakor tudi po šegavosti. Še bolj zanimivo pa je to, da prevladujejo v vseh časih japonskega pesništva ženske. Najlepše japonske pesmi so spesnile ženske, princezinje in kokete, ki so se najgloblje vživele v duh japonke pokrajine in v japonsko občutje ljubezni. Toplejše in lepše kakor klasikov 8. stoletja Hilomara, Okahita in drugih so pesni penice Ono no Komachi, ki je živela krog l. 922. po Kr. Naj navedem tu samo eno njenih pesmi, ki je obenem primer »tanko« ali »uto«:

Odkar sem v spanju videla
moža, ki ga iz duše vse
iz srea vsega ljubim,
od takrat srčne drage so
mi sanj dežele pisane.

Budhistični škof Henjo prosi v neki »uti« veter, naj bi ne obvel plesočih dvornih dam. Pesem je nežna kakor dih. V teh kratkih pesmicah so Japonci docela originalni, popolni mojstri, dočim ima ostala japonska literatura čisto močan pečat kitajskega vpliva. Klasično sta pisali krog leta 1000 pisateljci Ise in Sei Sovagou. Ise ljubica cesarja Uda, opisuje v svojem »Monogatari« v 55 knjigah življenje visoke aristokracije. Njen junak je princ Narihira, neke vrste japonski Časanova, katerega predstavljajo tudi številni starí lesorezi, kako ugrablja žene ali dekleta. Roman je kuriozna mešanica, frivolnosti in patosa. Ise je

Politične vesti.

* »Politischer in wirtschaftlicher Verein der Deutschen in Slovenien.« »Grazer Tagespost« z dne 3. t. m. poroča: Glasom poročila »Cillier Zeitung« se je vršil dne 1. oktobra v Mariboru ustanovni občni zbor političnega in gospodarskega društva Nemcev v Sloveniji, ob izredno številni udeležbi članov društva. Predsednik zborovanja, g. Nasko, ki je bil tekom zborovanja izvoljen za predsednika nove organizacije, je uvodoma orisal okoliščine, ki so dovedle do združenja vseh državljanov nemške narodnosti v Sloveniji. Za svoja izvajanja je žel vsestransko priznanje in odobravanje. Za njim je govoril odvetnik dr. Schneider, ki je govoril o postanku društva ter nato prečital od pokrajinske vlade odobrena pravila. Po soglasnem odobrenju pravil in izvolitvi odbora je bilo zborovanje zaključeno. Nato je sledila prva odborova seja. »Cillier Zeitung« dostavlja: Številni zastopniki iz vseh delov Slovenije so ustanovni občni zbor zapustili z zavestjo, da je s tem storjen prvi in najvažnejši korak v korist in procvit našega nemškega naroda v tej deželi. — Brez komentaria.

* Pogoji ameriške pomoči za Evropo. Neki član ameriške vlade je v svoji oficijelni izjavi naglasil, da bodo Zedinjene države sodelovale neposredno pri finančni obnovi Evrope samo pod pogojem, če se evropske države obvežejo: 1. znižati v izdatni meri stroške za vojaštvo; 2. se odreči 60% nemških reparacij; 3. se odreči imperijalističnim težnjam, ki povzročajo vznemirjenje in vodijo k vojnam.

* Novi diplomatski zastopniki Francije. Čuje se, da bodo imenovani sledeči novi diplomatski zastopniki Francije: za Dunaj senator de Momier, za Vatikan sedajni poslanik v Bruslju Manguerie, za kvirinal prejšnji zastopnik na Dunaju Alice, za Berlin ministr, direktor Maurice Herbatte in za Washington poslamiški svetnik Fleuriot.

* Radič se je spreobrnil? Včerajšnji beograjski listi so objavili senzacionalno politično novico, da je Radič podal izjave, ki so v popolnem nasprotju z njegovo dosedanjim politiko. Po teh izjavah, ki jih je prvi objavil Cievaričev »Beograjski dnevnik«, se je Stjepan Radič, voditelj hrvatske republikanske seljačke stranke, odrekel republikli in priznal načelo narodnega in državnega jedinstva. Izjavil je, da je pripravljen se udeležiti z vsemi svojimi poslanci Kumancvske proslave, stopi tudi v Narodno skupščino in celo v vlado, če ne bosta v nji Pašić in Pribičević. Kratkotomalo: Radič je postal

obenem diskretna in odkrita, lahkomiselna in ozkosrčna. Sei Šonagou je nežnejša in bolj poetična, njen roman »Makura Joši« (»Mili pod blazino«) je komponiran čisto lirčno. Za primer njene proze naj služi sledeči odstavek: »Spomladi opazujem najraje kako se ob jutrih nebo polagoma beli, kako postaja nebo vedno bolj svetlo in svetlo, dokler ne ovije vrhove daljnih gor raznata tančica. Poleti ljubim noči, ne le one polne srebrne mesečine, ampak tudi popolnoma temne, ko je nebo pokrito s črnimi oblaki med katerimi švigajo grozeči ognjeni bliski in iz katerih rosi na zemljo hladni dež. Jeseni so najlepši večeri, ko gledam žerjave, ki po dva, trije, štirje lete v neznano daljino. Pozimi o, kako lep je tedaj sneg; saj ljubim tudi tihe, sanjave zasnežene poljane...»

V 14. stoletju se je razvila japonska drama (No). Te japonske drame so ravno tako romantične in krvave kakor naše evropske iz časov vitezov v srednjem veku. Kellermann pripoveduje v svoji knjigi o Japoncih: »Videl sem gledališke komade, v katerih so se vsi nastopajoči junaki razen gledališkega sluga pobili, kjer so se sovražne si rodine naravnost poklale. Junak teh dram je navadno kak »sumuraj«, noustrašen vojak. Druge pa so polne mističnih momentov ter kažejo, da so se razvile iz verskih obredov.« V 17. stoletju se je razvilo iz dramskega marionetno gledališče, ki je postalo kmalu silno priljubljeno,

Kar čez noč nov človek. Zagrebški dopisnik »Českega Slova« je pod vtisom te senzacije obiskal Radiča in ga vprašal, koliko so te vesti resnične. Radič je v bistvu potrdil njihovo resničnost in pripomnil, da se je popolnoma spoznal z demokratskim poslancem Angjeličem. Kakor poročajo, je Radič poslal g. Davidoviču brzojavko, v kateri mu naznanja, da sta odslej prijatelja. — Vest je sama na sebi tako gorostasna senzacija, da take še nismo doživeli od prevrata sem. Vprašanje je, kako naj si razlagamo čudno metamorfozo hrvatskega politika: ali je njegove igre konec, ali pa je storil le novi duhoviti trik proti političnim nasprotnikom.

Dnevna kronika.

— Evangeliske molitve za kralja. Zbor evangeliske cerkve v Jugoslaviji je sestavljal molitve za našega kralja, katero se bo molilo v vseh evangelskih cerkvah naše države za časa verskih obredov. To molitev se bo molilo v onem jeziku, v katerem govori večina članov posamezne cerkvene občine. Obenem je zbor sklenil, da bodo evangeliske cerkve praznovala dan našega ujedinenja, kraljev rojstni dan, Vidovdan ter dan sv. Cirila in Metodaja.

— Zahteve sodnikov. Prošlo nedeljo se je vršila v Beogradu letna skupščina Saveza jugoslovenskih sodnikov, na katero je poslalo svoje zastopnike vsako pokrajinsko društvo. Po sprejetju poročila uprave je bila izdelana sledeča resolucija na zakonodajni parlamentarni odbor: »Deegati vseh sodnijskih društev v kraljevini so na svojem današnjem sestanku sklenili sledečo resolucijo: Savez vseh sodnijskih društev v kraljevini zahteva, da se projekt zakona o sodnikih, ki se docela izdelan nahaja pri g. pravosodnem ministru, nemudoma izroči parlamentarnemu zakonodajnemu odboru v zakonitev. Ako pa tega zakona sedaj absolutno ni mogoče še izvesti, potem zahteva savez, da se pragmatiko za ostale uradnike regulira tudi vprašanje sodnikov in njihovih plač s tem, da doda vsem onim dohodkom in ugodnostim, ki bodo veljale za ostalo uradništvo še poseben sodniški dodatek.«

— Javno bolnico bodo pričeli prihodnjo spomlad graditi v Somboru. Bolnica bo docela dograjena in opremljena do spomladi l. 1924.

— Subotica za siromake. Subotički mestni svet je sklenil ustanoviti brezplačno kuhinjo za siromake in revnejše ljudi v svojem območju.

— Električna centrala v Ogulinu. Ogulinska mestna občina je sklenila še tekom letošnjega leta pričeti z gradnjo lastne električne centrale.

Najznamenitejši pisatelj marionetnih komadov je bil tedaj Mouza Yemon. V letih 1643. — 1694. je živel veliki Matsuo Bašo, mojster troverzskih pesni, v katerih je združil vse, zemljo in nebo. Te njegove troverznice pa so, kar je najbolj zanimivo, čisto podobne sedanjim pesnitvam naših futuristov, dadaistov in drugih podobnih -istov, kakršne srečavamo najčese v zagrebškem »Zenitu«. Evo za primerom eno, ki nosi naslov »Nočna slika«:

Kdo evili?
Joka mesec? — Ti sanjaš.
Kukavica kriči.
Ali pa »Pretrgana tišina,« ki eo glasi:
Prastara ločiva.
Zaslanjava. Pa skoči žaba.
In voda šumi.

V 18. stol. so izšla dela slikarja Utamaru »knjiga školjk, »Knjiga žuželk« »Knjiga ptic« v katerih je ustvaril s čopičem čudovita slikarska troverzja: z dvema, tremi potezami in piko je narisal čudovito naravno, absolutno eksaktno in obenem simbolično školjke, koblice, žabe, ptice itd., h katerim so potem razni japonski pesniki napisali verzce, neverjetno srčkane in šaljive stvarce, v katerih ne manjka niti globokih filozofičnih misli niti toplih ljubezenskih čustev. Te tri knjige spadajo med največja čuda svetovne literature. V letih 1725—1770. je živela geisha O-sen, njen ljubimec je bil slikar Haronobu, ki je napravil več njenih portretov in lesorezov. Za njo je napačila njihov...

— Turški listi prepovedani v naši državi. Kakor poročajo iz Beograda, je notranje ministristvo izdalo naredbo, po kateri je prepovedano širjenje, naročanje in čitanje turških listov v naši državi. Prepoved se nanaša na vse turške liste, ki izhajajo v Turčiji.

— Zaščita žensk in otrok. Zakon o zaščiti delavcev, ki je objavljen v 128. številu »Službenih novin« predpisuje, da ženske brez razlike dobe starosti ter otroci moškega spola pod 18 letom ne smejo biti ponoči zaposleni v obrtnih, industrijskih, trgovskih, prometnih, rudarskih in podobnih obratih ter podjetjih.

— Boj proti nepismenosti. »ABC« društvo sveučilištnih građana za podduku nepismenih in akademski klub »Janušič« pripravljata tudi za letošnje jesen in zimo tečaj za nepismene po celi Hrvatski. Pričeli se bodo že s 1. nov. Vsa pojasnila glede te akcije daje klub »Janušič«, Zagreb, univerza.

— Iz reparacijske komisije. Agence Havas: Oficijelno se javlja, da je pravosodni minister Barthou imenovan za predsednika reparacijske komisije. Njegovim naslednikom v pravosodnem ministristvu je imenovan državni podtajnik v min. predsedstvu Coirath.

— Dunajski delavci proti Rusom. Dunaj, 6. okt. V današnji seji internacijonalne stavbinskih delavcev se je večina izrekla zoper sprejemanje Rusov v delo.

— Zopet letalska nesreča. Glasom neke vesti je letalo, ki se je dvignilo iz Königsberga v Moskvo in ki je tvorilo med obema krajema vedno zvezo, takoj v Königsbergu pri polnem ponetju srečilo. Pasažirji, med njimi kurir berlinskega ruskega poslanstva, so težko ranjeni.

— Slovensko šolstvo v goriskem šolskem okraju. Okrajni šolski svet v Gorici rabi takoj 28 učiteljskih moči. Učitelji in učiteljice, ki reflektirajo na ta mesta, naj vložijo takoj prošnje na okrajni šolski svet, ker bodo takoj nastavljeni. Tekom meseca bo razpisanih za definitivno nameščenje 87 mest in sicer 42 voditeljskih, 15 učiteljskih in 30 za učiteljice.

— Kraljevič Gjorgje je na vprašanja min. sveta odgovoril negativno. Zlasti je odklonil, se pokoriti odredbi kralja, da se nastani v Nišu. Zato bo sklican dvorski svet.

— V celjskem mestnem gledališču so pričeli letošnjo sezono dne 5. t. m. z Govekarjevimi »Legionarji«. Vlogo Ježa je igral g. Salmič, starina celjskih diletantov, od občinstva burno aklamiran.

— Obletnico koroškega plebiscita bodo slovesno obhajali — seveda po

nejša doba poezije japonskih geish, sploh pa je pesnenje spadalo na Japonskem že od nekdanj med umetnosti geish, katerega so se učile kakor iriziranja in kuhanja čaja in ob vsakoltnih svečanostih cvetočih črešenj v Yedo niso kazale radovednemu svetu le sebe, svoje lepote in pravljicnih toalet, ampak tudi svojo poezijo.

Ko je prodrla v 19. stoletju na Japonsko evropska kultura, je napravila mnogo zla. Japonci so postali naenkrat psihološko-sentimentalni in v njihovi moderni literaturi se čuti silno močno upliv evropskih literatov, posebno francoskih, angleških in nemških, pa tudi ruskih, katere so japonski pisatelji in pesniki spoznali ali iz originalov ali pa iz prevodov. Vsekakor pa je tudi med sedanjo generacijo japonskih pesnikov in pisateljev precej prvovrstnih talentov, med katerimi zavzema medvomno prvo mesto Akakura Kakuzo, ki je spošno zaslovel s svojo »Čajno knjigo«, ki je izšla l. 1900. v Tokiju. Okakura Kakuzo je usmeril vse svoje delovanje na ustanovitev nekakega moralčnega ostetizma ter ustanovil poleg neštetihi evropskih »izmov« še japonski »izem« -teicizem, katerega načelo se glasi: »Filozofija čaja ni le esteticizem v navadnem smislu besede, ker v njem se v zvezi z etiko in religio izraža vse naše zahtevanje napram ljudem in naravi. Ta filozofija prestavlja pravi duh vzhodne demokracije, ter dela iz naših mladeničev plemiče okusa.«

raznih slovenskih krajih, zlasti v Rožni dolini in Borovljah — koroški Nemci. Naše ljudstvo bo pa seveda moralo ta dan trepetati pred novimi lopovščinami.

— V celjskem Ljudskem učilišču predava 9. t. m. primarij dr. Steinfelser o »sestavu človeškega telesa«.

— Sprememba v komandi Dravske divizije. Dozdajni poveljnik general Gjorgje Dokič je imenovan za predsednika izpraševalne komisije za štabne oficirje v Beogradu. Novi poveljnik Dravske divizije je art. polkovnik Milan Vučković.

Državno cinkarno v Celju je prevzela Slavenska banka. Osnuje se delniška družba z glavnico 12 milijonov kron. Država prevzame tretjino delnic.

— Vrnitev vojaških daljnogledov. Prejeli smo: Ministristvo vojne in mornarice je sporočilo, da se nahaja med prebivalstvom še večje število vojaških daljnogledov, zlasti sistema »Zeiss«, ki jih je pustila na našem ozemlju avstro-ogrška vojska o priliki svojega umika l. 1918. Vsi ti daljnogledi pripadajo kot vojni plen državi in predstavljajo njeno izključno lastnino. Kdor si je kakorkoli samolastno prisvojil kak tak daljnogled, ga mora oddati najbližji vojaški komandi ali orožniški postaji, ki mu bo prejem potrdila. Ako bi se tudi po tem razglasu našel pri kom kak vojaški daljno-

gled, za katerega bi posestniki ne mogli dokazati, da so jih nabavili za svojo lastno potrebo še pred vojsko, odnosno se izkazali z nakaznico gospod. komisije za stvarno demobilizacijo za dotični daljnogled, se bodo taki daljnogledi odvzeli, proti dotičnim osebam pa se bo postopalo kakor z zatajevalci državne imovine.

— »Goriška Matica« v Gorici izda za leto 1923 tri knjige in sicer: 1.) koledar, 2.) Zabavne knjižice III. zvesek, 3.) Sirahovo knjigo za skupno ceno Din. 20.—. Po vsebini in s slikami bogategu koledarju bo pridejan zemljevid cele Julijske Krajine v slovenskem jeziku. Zemljevid bo mogoče vzeti iz koledarja in ga razobesiti na steno. Zabavno knjižico je priredil pisatelj in pesnik dr. Al. Gradnik, Sirahove bukve pa dr. Andr. Pavlica. Kdor si želi knjige nabaviti, naj do 15. t. m. javi svoje ime in stanovanje podružnici Jug. Matice v Mariboru, Sodna ul. 32.

— Zahvala. Vsem onim, ki so pripomogli, da je vinska trgategu jareninskega Sokola dne 1. oktobra t. l. na Pesnici tako dobro uspela, tem potom prav prsrčna hvala. Posebej omeniti moramo g. Kluga iz St. Jurja, ki je daroval jareninskemu Sokolu 200 K, in g. Jože Gungl v nedeljo poprej pri Smarjeti mesto 2 litrov vina 96 K. Zdravo! Odbor jareninskega Sokola.

Seja občinskega sveta.

Maribor, 6. oktobra.

Po odobritvi zapisnika zadnje seje poroča župan, da je občinski odbornik Krepek (SLS) iz zdravstvenih ozirav odložil svoj mandat. (Na njegovo mesto pride slikar Lorber). Iz zdravstvenih razlogov je izstopil tudi občinski svet. ravnatelj Voglar (JDS). (Na njegovo mesto pride g. Franjo Bureš.) Akademsko podporno društvo se zahvaljuje za nakazano podporo v znesku 5000 Din. V počitniški dobi se je sporazumno z načelniki klubov ustanovila mestna mesnica, ki je dosegla doslej že lepe uspehe. Člena 9. in 10. pravil mestne hranilnice glede obrestovanja sta se nekoliko spremenila, kar se odobri.

Na intervencijo kluba SPJ (JSDS) glede odpovedi stanovanj in deložacije bank, ki bi se imela izvršiti v tekočem mesecu, odgovarja župan, da je to vsled nove stanovanjske naredbe onemogočeno, ker še ni izšel teozadevni pravilnik. V debato sta posegla gg. Bahun in Verstovšek, ki sta v svojih izjavah kritizirala, postopanje vlad. Prof. Verstovšek je predlagal, naj župan kljub temu poskusi z represalijami napram bankam, ki nočejo zidati, ob enem pa naj se pošlje ministristvu za socialno politiko protest proti kršitvi zakona. Župan pojasnjuje, da so represalije nemogoče. Občinski svet na to soglasno sklene, da se pošlje protest ministristvu za socialno politiko in državnemu svetu, v narodni skupščini pa naj se vložijo interpelacija. V to svrhu naj se župan obrne na vse parlamentarne klube.

Klub SPJ je z ozirom na vladajoče izvozne razmere, pomanjkanje živil v državi in rastočo druginjo stavljal predlog, naj se uvede v Mariboru prisilno klanje vse za izvoz določene živine. — Pri tem naj se pobira poleg dosežanih klavniških pristojbin še 3% živinosejmske pristojbine in 2% manipulacijske pristojbine od kupne cene za izvoz določenega blaga. Po precej dolgi debati, katere so se udeležili dr. Sernee, Roglič, prof. Verstovšek, Weixl in drugi, med katero je padlo mnogo pikrihi besed na račun vlade, izvozniharjev in nesolidnega trgovstva, se je sklenilo, da se predlog, ki je vsekakor preuranjen, odstopi kombiniranemu odseku v natančen študij.

Tvrdka Roman-Pelikan namerava ustanoviti v Mariboru prometno družbo, ki bi vzdrževala v mestu promet z avtomobusi na električni pogon ter prosti za dovoljenje uporabe cest. Vsak avtomobil bo imel 21 sedežev. Promet se bo vršil med glavnim in koroškim koledvorom s postajami na vseh glavnih točkah, nadalje do mestnega pokopališča na Pobrežju in tovornega kolodvoru na Teznu s primernimi postajami. Obč. svet sklene, da se dovoli uporaba cest za dobo petih let, ki pa se v slučaju, da se dotlej še ne zgradi projektirana cestna železnica, seveda lah-

ko zopet podališa. Oškodnina se odmeri pozneje po ugotovitvi dohodkov družbe. V pogodbo se sprejme na predlog podžupana Rogliča določba, da mora biti vse osobje, ki bo pri tej prometni družbi zaposleno, zmožno državnega jezika.

Pravni odsek.

Prodajalec južnega sadja Lavoslav Kranjc je postavil na Tegu svobode lopo brez dovoljenja mestne občine ter je dobil od stavbenega urada nalog, da jo odstrani. Proti temu se je pritožil. Pritožba pa se zavrne, ker za to ni imel dovoljenja mestne občine in ker je občinski svet mnenja, da se ne sme udomežiti sistem lop po mestu, kar kazi čee mesta, kakor se to napropazuje v Ljubljani na Vudnikovem trgu.

Pokrajinska uprava poroča, da se je v mesek, ki ga je svojčas tirjal žitni zavež od občine za zaplenjeno ameriškansko moko, odpisal, kar se sprejme na manje.

Pritožbe radi odmerjena kazni ki se je nakazila več osem radi prestopka prevoznikov o pasjarn zaporn, se kot neustemeljene zavrnejo. Istotako se zavrejo pritožbe zoper predpisano globo radi ponočnega darika.

Zadruga za splošno gostilničarsko obrt je predložila mestni občini dve spomenici, v katerih protestira zoper ponočnjaški davek ter predlaga, naj bi se ta davek opustil, mesto njega pa obdačilo še ne obdačeno vino. Po kratki debati so se vloge kot brezpredmetne odložile.

Ljudska kuhinja se je iz dosežanih prostorov v otroškem vrtcu v Razlagovi ulici preselila v hišo Albina Kopača Pod mostom. S hišnim posestnikom se sklene pogodba na 10 let. Najemnina znaša letno 1000 Din, ter vsakočasno posebne pristojbine.

Pritožba neke branjevke, ki je bila kaznovana radi veriženja, ker je pred 10. uro kupila od neke kmetice sadje, se odkloni. Pri tem je sprožil obč. svet. Novak tudi vprašanje tržnega nadzorstva. Izjavil je, da vlada pri tržnem nadzorstvu velikanski nered. Nadzorniki, ki jih v jutranjih urah, ko bi bili ravno potrebni, sploh ni na trgu, so s strankami, da ne reče hušje, preveč prijazni. Zahteva, da se mesto tržnega nadzornika razpiše, dosežani organi pa naj se zamenjajo. Roglič povdarja, da dva živinozdravnika, ki ih ima občina, popolnoma zadostujeta, manjka pa občini juristov in inženarjev. Zato naj bi se eno teh dveh razpisalo, službo tržnega nadzornika pa naj se poveri enemu obeh živinozdravnikov. Predlog se v principu odobri ter pooblasti mestni svet, da ukrene potrebne korake.

Po odobritvi sprejema v občinsko zvezo nekaterih prosilcev je župan ob 22. in pol zaključil sejo.

Koroške vesti.

Koroško pismo.

Beljak, 4. oktobra.

Položaj našega slovenskega ljudstva na Koroškem, posebno pa še v naši beljaški okolici postaja vedno bolj obupen. Splošno trpimo na vseh poljih, najbolj pa še na šolskem in sploh prosvetnem ter na gospodarskem. Iz šol so nemški oblastniki popolnoma iztrebili slovenščino, da, celo tako daleč so šli, da se otroci ne smejo več posluževati svojega maternega jezika ne v šoli ne po šoli. Seveda pa to pravilo ne velja, če privleče g. učitelj v šolo »Koroško Domovino« (nemčurski list) ter jo usiljuje otrokom, naj jo čitajo in nesejo domov staršem, češ, da je castonj. To se je dogodilo na Gozdanjah, kjer poučuje nek učitelj, ki je doma s Kranjskega. V Skočidolu se je že večkrat zgodilo, da so bili otroci tepeni zato, ker so govorili v šoli med seboj slovensko. Učiteljica vedno povprašuje če je v šoli kak Slovenec in če se kateri kljub vem grozncjam oglasi, se seveda zadere nanj po nemški maniri: »Windischer Trottel« ali pa: »Saj boste morali tako vsi postati Nemci«. Velike važnosti je obmejno šolstvo v Sloveniji, a še tem večje za naše koroško prekomerno ljudstvo, kajti ako se z vaše strani ne bo utrjevalo naše tukajšnje ljudstvo v boju za očuvanje svojega narodnega pokolenja in svojega maternega jezika, potem bomo imeli kmalu jezikovno in narodno mejo na Dravi in ne dolgo za tem čisto na Karavankah.

Naš živelj tu na Koroškem je trden in vztrajen, toda če se ga začne puliti in zastropijati pri koreninah, bo brez pomoči kmalu omagal in podlegel. — Kaj pa naj se stori proti temu? Mi tu seveda ne moremo storiti veliko ali pa prav nič. Ali naj se obrnemo na Zvezo narodov? Na to ne polagamo niti najmanjšega upanja, saj nas je ravno ta sta antanta, ki ima odločilno besedo pri tej instituciji in v katero smo tako zaupali, najbolj ogoljufala. Nemci posebno naši celovski in sploh koroški pa se tudi sploh ne zmenijo za nobene ukrepe, obveze ali pogodbe. Germanica fides, nulla fides, — tako pravi star pregovor.

Edina pot, ki bi mogla prineseti kolikortoliko do uspeha, bi bila še direktna pogajanja med Jugoslavija in Avstrijo. Čehi so to izborno napravili in mislimo, da bi na Koroškem tudi slo saj prebiva v Jugoslaviji petkrat toliko Nemcev kakor je nas Slovencev tu na Koroškem. Ta pogajanja pa bi morala pričeti nemudoma, ker stojimo pred šolskim letom. Slovenske šole se morajo otvoriti v vseh slovenskih krajih brez izjeme, ali so zavedni ali ne. Vse učitelje, katere je Avstrija pregnala, naj zopet sprejme, da ne bo izgovora, da je premalo učnih moči. Na učiteljsku v Celovcu pa naj se ustanovi paralelka, da bo tudi v bodoče poskrbljeno za slovenski učiteljski naraščaj. Sicer pa tako vemo, da ako preveč zahtevamo, ne dosežemo ničesar, zato je bolje zahtevati malo manj pa to brez odnehanja. Pred vsem pa je treba, da opozorimo našo javnost in merodajne faktorje pri vas v Jugoslaviji, da so tu pri nas na Koroškem štirje učitelji, ki nas bodo morali zapustiti, ako se ne otvorita vsaj oni dve tukajšnji naši privatni šoli. Na njihov odhod pa Nemci seveda komaj čakajo, da bodo potem lahko rekli: »Mi že otvorimo šole, toda kje imate vi vaše učne moži?«

Radi tega naj se jugoslovenska vlada pozuri in takoj prične s pogajanja. Ako bi pa kljub vsemu Avstriji ne pristali na naše zahteve, naj se uvede enako postopanje tudi pri vas za vaše Nemce, zapre naj se vse nemške osnovne in osrednje šole. Morda bo to pomagalo, sicer pa mi s tem itak ne bi nič izgubili, veliko pa bi izgubili vaši Nemci. Ako ne gre brez represalij, je treba seči brez pardona tudi p. teh. O drugih dveh točkah bomo poročali v prihodnjem.

J. — K.

Darujte za 'Sklad otroške bolnice' v Mariboru.

Dopisi.

Rečica v S. d. Z dekliskim taborom se nam je poskrbelo za prav prijetno zabavo. Da se je ragljalo o slabih častopisih, to ni nič posebnega. Smo že navajeni tega; pa še le ni vzela vere hudič! Oh, gospod urednik! Ne veste, kako všeč je bila našim ženam, dekletom, zlasti pa še otrokom škofova razlaga njegove lanske Mohorjeve brošure! Tako je prav! Kaj bi skrivali take stvari pred otroci! Na dan ž njimi! Naj se vadijo sedaj, dokler je čas! Kaj pravite, ko bi se napravil enkrat tak praktični tečaj, da bi globokoverno Rečičane. Jaz mislim, da bi neslo! Ampak krila bi morala biti dolga, da bi ne bilo pregrešno in pohujšljivo! Mhm! — Želeli bi, da bi se nam tak špas še večkrat privoščil, ker sicer ne vemo, kako bo z vero! Slabše kot z vero!

Od Velike Nedelje v odgovor »Stražinemu« g. dopisniku. Precej časa je preteklo, predno se je porodil v resnicoljubnih in na pravi katoliški podlagi delujočih možganih dopisnika od Velike Nedelje stvor, kateroga je blagovolila »Straža« v 112. številu dne 29. sept. 1922, pod imenom »Iz poglavja o Sokolih na deželi« ponuditi svojim vernim bralcem kot svoje pristno reklamno blago. — Zelim mnogo sreče in dober tek, velezaslužnemu avtorju-lajznjivou, »Straži« doposanege dopisa pa moj pomilovalen smehljaj. — Rado Preindl, preds., »Sokola« pri Vel. Nedelji.

Zidani most. Pred tednom smo poročali, da je električar Štefan Laznik skušal izvršiti samomor. Dne 3. t. m. pa je komandir naše orožne postaje g. Hočevar dognal pri zaslišanju Laznikove žene, da ga je ona sama nastrelila. — Poskus umora je končno tudi priznala in oddala se jo sodišču v Laškem. — V noči od 29. na 30. sept. so neznan tate iz zaprtega železniškega voza ukradli 3 zaboje sladkorja v vrednosti 6920 K. Sladkor je bil namenjen neki delniški družbi v Zagrebu. — V ponedeljek 2. t. m. se je pojavil tu pes, ki ga je orožništvo spoznalo za steklega ter ga dalo usmrtili.

Zidamost. V dopisu iz Zidanega mosta z dne 4. t. m. smo poročali, da je orožništvo v Zidanemmostu zasačilo nekoga strojevodjo Avg. Raka, ki je prodajal čevlje, ki so bili najbrž vtihotapljeni. G. Avg. Rak nam je zadevo pojasnil, ter predložil potrdilo zadruga »Hranilnica in posojilnica v Mariboru«, da je označene čevlje pri njej kupil in torej niso vtihotapljeni.

V soboto, dne 7. oktobra 1922 vsi prijatelji dobre kapljice in neprisiljene zabave na

VINSKO TRGATEV
v Sokolskem domu Studenci!

JDS.

Slovenska Bistrica. Krajevna organizacija JDS za mesto Slov. Bistrica je imela v sredo, dne 4. okt. t. l. v gostilni g. Walanda ožji sestanek, h kateremu so bili povabljeni predstavniki oz. funkcionarji posameznih slovenskebistriških društev in korporacij. Predsednik dr. Pučnik je obrazložil pomen sestanka, ki sega globoko v lokalne razmere, poročal o vseh aktualnih vprašanjih ter spodbujal navzoče h kulturnemu delu. Pričujoči člani so v polnem obsegu odobrvali stališče, katero je zavzela krajevna organizacija. H koncu je dal župan Danijel Omerzu pojasnila o raznih zadevah mestne občine. Da se je popravljanje mestnega magistrata tako zavleklo, so krivi domači obrtniki, ki se niso držali določenege rokca. Nadzorovalni odsek je v kolikor je to bilo mogoče storil svojo nalogo, dasiravno je imel povsod veliko zaprek. V najkrajšem času, morda še ta teden, bo delo dovršeno. Sestanek je končal s polno enodušnostjo vseh pričujočih. — V nedeljo, dne 8. okt. t. l. ob 9. uri predp. se vrši v hotelu »Beograd« zampni shod, na katerem poroča narodni poslanec dr. Vitoslav Kukovec o politični situaciji ter o drugih važnih zadevah.

Politično obzorje.

Zveza narodov in svetovni mir.

Najtežji problem svetovne politike je problem avtoritete. Avtoriteta je sicer povsem psihološki pojem, vendar pa si brez te miselne vrednote ne moremo misliti miru in reda, zakaj tudi v politiki igrajo negmotne stvari, imponderabilia, mnogo večjo vlogo, kakor se nam v prvem hipu dozdeva. Zato ima Zveza narodov v današnji situaciji tem večji pravni pomen, čim manje skupnih avtoritet si je ohranilo današnje človeštvo. Popolnoma nepravilno je, če vidimo v Zvezi narodov zgolj nekak debatni klub mogočnikov tega sveta, dasiravno že sama okolnost, da se snide pod isto streho toliko svetovnih državnikov, pomeni znaten korak k svetovnemu miru. Važno je tudi to — in v tem se Zveza narodov razlikuje od diplomatskih kongresov — da ta institucija posveča živahno pozornost skupnim vprašanjem duševne kulture in kulturnega sodelovanja vsega civiliziranega človeštva. Spomnimo se le Bergsonovih resolucij o organizaciji svetovnega duševnega dela, ki predlagajo ustanovitev svetovne knjižnice z dolžnostnimi izvodi iz vseh civiliziranih držav, skupne kreditne blagajne za znanstvena raziskovanja, svetovno izmenjavo dijakov, in profesorjev itd.

V poslednjem času kažejo vsa znamenja, da Zveza narodov ne bo ostala zgolj družabni klub političnih celebritet in narodov, marveč da bo dobila tudi eksekutivno moč. Razvoj dogodkov vodi k temu, da bo Zvezi narodov poverjena garancija za svobodo morskih ožin, s čimer bi Zveza narodov postala zelo važen evropski mirovni činitelj. Vsi dosedanj pacifistični poskusi so imeli to napako, da so se dali voditi od preveč negativnih, ali pa od preveč ideoloških gesel. Sicer pa med pacifisti ni manjkalo tudi takih ideologov, ki so trdili, da je najboljši varuh miru — armada. Kaj vse se pač zlasti sedaj po vojni skriva za pacifističnimi gesli, smo vide-

li na praški seji Društva narodov, kjer ni bilo ne enega volka, ki bi se ne bil oblekel v ovčjo oblečko pacifizma. Dokler je bil pacifizem stvar apartnih diskusij pri čaju in brez čaja, dokler je bil stvar ženskega ročnega dela ali zadeva ljudi, ki so na njegovem ognju ogreli juho svoje osebne propagande, senzacija literatov in tema filozofskih utopij — tako dolgo mu seveda ni nihče pripisoval resnosti. Danes je situacija druga. Misel Zveze narodov je ustvarila pravi mirovni forum, ki bo varoval splošni božji mir nad posameznimi zemeljskimi mirovnimi pogodbami. Če bi sedaj ta moralna institucija dobila eksekutivno, bi to pomenilo velik mejnik v kulturno-politični zgodovini Evrope. Od zgodnjega srednjega veka ni bilo podobne institucije, ki bi v imenu človeške solidarnosti varovala svetovni mir.

Ves civilizirani svet trpi na pomanjkanju skupne misli. Če se v Zvezi narodov razvije sredina, ki bo pripravna za skupno evropsko idejo, tedaj je Zveza narodov institucija, katere začetek bo tudi začetek nove zgodovinske epohe. Od debatnega kluba svetovnega parlamenta — to je razvojna smernica, ki je morda ena naj-sijajnejših kulturno-političnih potez v zgodovini. Ta smernica nam je posebno simpatična ravno te dni, ko zopet grozi svetovna katastrofa, konflikt med Evropo in Azijo in med Rusijo in Evropo, oziroma med Evropo in Rusozazijo, kajti Rusija nastopa vedno bolj izrazito kot protektor azijskih narodov.

Današnja doba kliče bolj nego katerakoli druga doba po dobrem evropskemu, po vzpostavitvi evropske solidarnosti v civilizaciji in kulturi, po kulturi, po globoko položenji Zvezi narodov ter po Zedinjenih državah človeštva. (Češke Slova.)

— 0 —

Mariborske vesti.

Maribor, 7. oktobra 1922.

m Brutalnost tukajšnjega stanovanjskega urada s prisilno deložacijo dveh družin obrtnikov pod milo nebo! Že vsakemu Mariborčanu je gotovo znano kako se postopa pri stanovanjskem uradu. Da bo javnosti še bolj pojasnjeno, hočemo popisati še en slučaj, ki se je izvršil včeraj že ob 17. uri zjutraj v Vrtni ul. 8. Trgovec Ivo Pahor in brat Ernest sta kupila trgovino in pražarno v Vrtni ulici ter jima je stanovanjski urad nakazal stanovanje na Meljski cesti 31, kjer sta tudi bivala. Trgovec Ivan Vidmar pa ima trgovino na Meljski cesti 31 in je bival v Vrtni ul. 8. Oba sta se medseboj dogovorila za zamenjavo stanovanj, raditega ker jima je bilo stanovanje preveč odstranjeno od trgovine. Napravila sta že 26. avgusta prošnjo za zamenjavo stanovanj na tukajšnji stanovanjski urad. Čakala sta do dne 16. p. m. te rešitve ali ker jima je gosp. župan Grčar rekel, da je ta zamenjava brezpomembna, sta omenjena še isti dan stanovanja zamenjala. Ali glejte, kako so bili sedaj ti gospodje hitri. Že 23. p. m. sta dobila Pahor in Vidmar potom pol. organa ob 10. uri obvestilo, da bosta do 3. ure pop. deložirana v prid drugim strankam, ki hočejo imeti lepa in velika stanovanja. Da bi se deložiranje prepredilo, sta se Pahor in Vidmar podala na drugo instanco stanovanjskega senata v Ljubljano, odkoder se je še isti dan tuk. stanov. uradu brzojavilo, da se deložacija ne sme izvršiti, ker sta Pahor in Vidmar uležila priziv. Ali stanovanjski urad se pozivu II. instance ni hotel ukloniti. Ali smo pri nas v Jugoslaviji že tako daleč, da nimamo višjih instanc? Ali smo že popolnoma brez pravice? Gg. Pahor in Vidmar sta ukrenila vse mogoče, da bi se nečloveška deložacija ne izvršila, ali vse zaman. Tejen časa so razbijali na vratih Pahorja in končno so dne 3. t. m. ob 17. uri zjutraj v navzočnosti 4 stražnikov, 4 postreškov in 2 ključavničarjev siloma razbili vrata in vdrli kot h kakšnim razbojnikom v stanovanje. Krik in jaka-

nje 5. malih otrok in 2 bolnih žena ni pretreslo njih okamenelih src. Edino enemu stražniku so solze polile oko. — To je socijalistična kri, ki le za nemčurstvo čuti. Na ta način bode v kratkem času izginili vsi slovenski trgovci iz Maribora in zopet pride nemčurstvo na krmijo. Ali naj to dopustimo? — Omenim naj še, da sta oba omenjena trgovca Goričana, vrla Slovenca in po opetji pristojna v Maribor. Devet članov družine Pahor čaka pod milim nebom rešitve II. instance in že skorajšnjih volitev.

m Invalidi, vdove in sirote se vabijo, da se zglasijo pri podpisani organizaciji v svrhu popisovanja za statistiko in sicer: vsako sredo in soboto od 10. do 12. ure dopoldne, in vako nedeljo od 9.—12., in od 2.—5. ure popoldne; popis se izvrši po naročilu invalidskega odseka v svrhu izplačevanja različnih podpor, pokojnin, doklad, itd. Vojni invalidi, vdove in sirote se v lastnem interesu vabijo, da se zglasijo v svrhu vpisovanja ob zgoraj določenih uradnih dneh in urah najpозnejše do 25. oktobra, ker se jim v nasprotnem slučaju odtegnejo v dohlednem času vse državne denarne pomoči. Razume se, da se bodo vpisali samo organizirani, ki redno plačujejo mesečno članarino. Na invalide, vdove in sirote, ki niso organizirani pri podpisani invalidski organizaciji, se ne bo oziralo, ker imajo prednost le člani organizacije. K vpisovanju mora prinesiti vsak potrdilo občinskega urada: leto, mesec, dan in kraj rojstva, pristojnost in okraj, rojstni podatki družinskih članov, (invalidi tudi izvid nadpregleda) premoženjske in družinske razmere (ali ima premožne sorodnike), in ako je podpore potreben. Po naročilu invalidskega odseka: Organizacija vojnih invalidov, poverjeništvu Maribor.

m Pri zadrugi krojačev in sorodnih obrtov v Mariboru se bodo v mesecu oktobra t. l. vršile skušnje vajencev in vajenk ter pomočnikov in pomočnic. V poštev prišedši, ki se hočejo teh skušenj vdeležiti, predložijo tozadevne prijave do 15. okt. 1922. zadruginemu načelstvu. — Načelstvo,

m Program koncerta mariborske vojne muzike dne 8. okt. 1922. v Mestnem parku od 11. do 12. ure predp.: 1. Sónsa: »Slovo Gladiatorjev« Marš. 2. Thomas: »Raymond«. Ouverture. 3. Majer: »Večer na Adriji«. Valček. 4. Čížek: »Srbska Rapsodija«. 5. Wagner: »Fantazija iz opere: »Lohengrin«. 6. Brodil: »19ta klasa«. Marš.

m Neprevidni voj. vozniki. V petek med 5. in 6. uro pop. je peljal po Koroški cesti tovorni vojaški voz. Voz je bil prazen; v vozu sta sedela dva vojaka: kočijaž in dozdevno nek kaplar. Na cesti je bilo vse polno ljudi, ki so se v tem času vračali z dela in uradov. Eden izmed vojakov naenkrat začne tirati konje in ker so mu šli prepočasni, jih udari z vojkami. Čiti in dobro rejeni konji so začeli biti na vse strani, končno pa v divjem begu zdirljali po ulici, z ene strani na drugo. Ljudje so preplašeni begali na vse strani. Le srečnemu slučaju se je zahvaliti, da ni bilo človeških žrtev. — Ker pa to ni osamel slučaj, da ravno vojaški vozniki s svojim nepremišljenim ravnanjem s konji povzročajo take prizore, si dovoljujemo pristojno vojaško oblast opozoriti na to dejstvo. Sploh smatrajemo nekateri vojaški vozniki mestne ulice za dirkališče. Svoječas je bilo vojaškim voznikom prepovedano voziti v diru in mislimo, da bi ta naredba bila tudi danes umestna, ker nikakor ne gre, da se s takim ravnanjem ogroža javna varnost.

m Ljubljanska »Jugoslavija« si je te dni dovolila nesramen napad na poslanca dr. Kukovca. V njem mu očita celo narodno zdejstvo, da je plačan od Nemcev in druge nesramnosti. Z ljudmi pri »Jugoslaviji«, katerih nizkotno moralo nam je objava tega članka le še bolj razgalila, ne bomo polemizirali. Vprašamo pa gg. narodne socijalce v Mariboru, ki vendar tudi poznajo osebno poštenost in nesebičnost dr. Kukovca, četudi se morda v njim v podrobnostih nazorov in taktike ne strinjajo: ali je tako nesramno pisanje »Jugoslavije« zoper narodnega delavca, ki že skozi desetletja stoji neomadeževan v našem javnem življenju, po njihovi volji in ali se vrši v njihovo vednostjo? Ali mislijo, da se na tak način ustvarja večja in boljše možnost za skupno delo v narodnih vprašanjih, ki ga bo v Mariboru še veliko treba?

m Znižanje krušnih cen. Kakor nam poroča Zadruga pekov v Mariboru, se bodo v ponedeljek dne 9. t. m. znižale cene kruha in sicer bo stal kg belega kruha 28 kron, kg črnege kruha pa 24 kron. Zemlje in drugo pecivo ostane pri starih cenah.

m Uradne ure pri okrožnem sodišču. Predsedstvo okrožnega sodišča nas obvešča, da bodo v zimski dobi, to je od 15. oktobra 1922 do 15. aprila 1923 ob delavnikih uradne ure od 8. do 14. ure. Vložnica bo odprta od 8. do 12. ure, zemljiška knjiga pa od 8. do 15. ure. Uradno poslovanje od nedeljah in praznikih ostane neizpremenjeno.

m Uvedba avtomobilnega prometa v Mariboru bi se bila lahko že davno izvršila potom mestne občine same, če bi našim magistratnim mogotcem bilo na procvitu mesta več ležeče. Tako pa je prišla neka nova družba — Roman Pelikan, — ki bo uvedla promet z avtomobili, ter vtaknila v žep lep dobiček, ki bi našim razdrapanim mestnim financam prav nič ne škodil. Glavno pa je končno, da vsaj enkrat v toliko napredujemo, da se sploh uvede nekak promet, ki smo ga doslej zelo pogrešali. Omenjena družba bo vzdrževala promet z modernimi avtomobilnimi med glavnim, koroškim in tovrstnim kolodvorom na Teznu in mestnim pokopališčem na Pobrežju. Postaje bodo na Glavnem kolodvoru, pri kavarni »Jadrana«, na Grajskem trgu, Glavnem in krajša Petra trgu, ter tri na Tržaški c., dalje na Teznu, koroškem kolodvoru, pri pokopališču na Pobrežju, pri vojaški realki in pod železniškim mostom. Pozneje se bo uvedla tudi avtomobilska zveza v Limbušom, Radvanjem in Kamnico. Promet bo v kratkem otvorjen. Cene so proračunane na 0.75 din. za km. Delavstvo in uradništvo dobi znižano mesečno ozir. letne karte.

m Razprodaja čevljev. Opozorjamo na današnji inserat tvrdka D. Roglič.

Kultura in umetnost

x **Akcija za umetniški paviljon v Mariboru.** Ideja, o zgraditvi umetniškega paviljona v Mariboru, ki je bila nedavno iznečena v našem listu bo v kratkem pretvorjena v akcijo. Umetniški klub »Grohar« je imel te dni že dve seji, na katerih je razpravljalo o predpripravih za akcijo. G. arhitekt Schell je že izdelal načrt za paviljon, katerega je klub soglasno odobril in sprejel ter sklenil obenem, da skliče kakor hitro bo načrt izpopolnjen, povečan in razmnožen širši sestanek javnosti, na katerem se bo izvolil tudi odbor, ki naj prevzame v svoje roke realizacijo te lepe ideje. Načrt gosp. arhitekta Schella predvideva stavbo, ki bi odgovarjala popoln za vse umetniške in podobne razstave, umetniške delavnice, umetniško šolo, pa tudi za predavanja in intimnejše prireditve in zabave. Tako bi bil s to stavbo poleg umetniških potreb rešen tudi problem nujno potrebne predavalne dvorane ter dvorane za intimnejše prireditve.

x **Razstava jugoslovenskega časopisja v Mariboru.** Mariborski novinarski klub je sklenil, da priredi o priliki svoje zabave dne 2. decembra t. l. v Götzovi dvorani razstavo celokupnega jugoslovenskega časopisja. — Razstava bo zelo zanimiva in prva prireditev te vrste v Mariboru in menda tudi sploh v Jugoslaviji. Razstavljeni bodo vsi časopisi od najmanjših do največjih kar jih izhaja v naši državi bodisi v slovenščini, srbohrvaščini ali v kakem drugem jeziku.

Sokolstvo.

o **Načelstvo Kola jahačev Sokola v Mariboru** poziva vse svoje člane, da se udeležijo sprejema bratov iz Zagreba, Ljubljane in Celja v nedeljo dopoldne. Nastop v kroju, zbirališče točno ob 9. uri v Narodnem domu. Tu je v prvi sobi v restavraciji ob pol 11. uri zborovanje članstva vseh jezdskih odsekov. Bratje, ki sodelujejo pri povorki, morajo biti točno ob 13. uri v Narodnem domu. Zdravo! Načelstvo.

o **I. javni nastop Kola jahačev Sokola v Mariboru** obeta biti ena najlepših priredb, ki so se vršile v zadnjem času v Mariboru. Po dveipolletnem marljivem delovanju stopa Kolo, ki je doslej sodelovalo le v sokolskih povorkah in z jezizletji, prvič pred javnostjo z nastopom v večjem obsegu. Iz malih početkov se je Kolo razvilo v močno edinico naše sokolske organizacije. Na letošnjem vsesokolskem zletu v Ljubljani je Kolo sodelovalo v povorki s 60 člani, praporom in fanfaro 8 bratov in je v tem izven ljubljanskega jezdnege odseka prednačilo vsem drugim sokolskim jezdskim odsekom. V sled svojega marljivega in požrtvovalnega delovanja zasluži Kolo naših sokolskih jahačev popolnega priznanja in podpore vsega mariborskega narodnega občinstva, ki to najlepše dokaže s številnim posemom današnje priredbe.

o **Dostop v Ljudske vrt za občinstvo** pri današnjem sokolskem nastopu je le iz Korošičeve ulice, ker je dohod iz Smetanove ulice radi staje za konje občinstvu nepristopen. Zabaven večer v Narodnem domu na čast sokolskim gostom prične ob 20. uri in bo sodeč po pripravah v vsakem oziru izpolnil svoj namen. Veselični odbor se je resno potrudil, da je izvršil svojo nalogo kar najbolje v nedeljo torej vsi na zabaven večer v Narodni dom!

o **Sokolsko društvo v Središču** priredi v nedeljo 15. t. m. v prostorih Sokolskega doma vinskotrgatev in srečolov.

Prekmurje.

Posledice klerikalnega ščuvanja. Slaboglasni tukajšnji dnevnik »Novinec« je v zadnji četrtkovni številki napadel vodjo polit. ekspozicije v D. Lendavi, gosp. okr. komisarja Kandriča. Reakcija je sledila takoj. Za dotični večer je bil gosp. komisar napačen od neznanega lopova in s palico močno v zatilnik udarjen. V soboto je sledil nov napad na tukajšnjega slovenskega brivca, goriškega bergunca, g. Markiča. Vsi ti dogodki so samo posledica re-

prestanega ščuvanja »Novin« proti »prečanom«. In iz takega lista naj dobivajo gospodje v Ljubljani in Beogradu informacije o naših državnih uslužbencih?

Narodna in državna ranešljivost »Novin«. Noben časopis ne izpreminja tako svojih nazorov in barve kakor v D. Lendavi izhajajoči klerikalni tednik »Novine«. Enkrat piše, da je Dol. Lendava zasigurana popolnoma naši državi, drugič (v zadnji št.) pa prinese razburljivo vest, da pride lendavsko vprašanje vdrugič pred Zvezo narodov in da še ni gotovo, kaj bo s Prekmurjem. Kako naj bo potem ljudstvo pomirjeno in pridobljeno za našo državo? Toda to je vprašanje, o katerem naj razmotriva merodajni faktorji v Ljubljani in Beogradu, ki naj presodijo tudi, koliko se je zanesli na toliko zatrujivani patrijotizem klerikalnih prekmurskih voditeljev in njihovega glasila. Sicer pa to glasilce sploh ni vpoštevanja vredno, ker je tudi do skrajnosti nedosledno. Kako n. pr. piše samo o gosp. okr. glavarju Lipovšku. V eni št. ga hvalijo in povzdigujejo do nebes, v drugi ga teptajo v blato. Človek bi strmel nad tako nekonskvenco, ko bi ne vedel, da je pravi urednik lista gospod kaplan Berden, od katerega ni pričakovati politične ranešljivosti, pač pa zna poučevati katekizem dobro v madžarskem jeziku, kljub temu da je učni jezik slovenski, ker si pač misli, da njemu nobena šolska oblast nič ne more.

Uspehi našega obrtništva

Odmevi obrtne razstave. — Sodba tujih strokovnjakov. — Odlikovanja razstavljalcev.

Likvidacija Pokrajinske obrtne razstave se bliža koncu. Z uspehom, ki ga je dosegla razstava v splošnem, je obrtništvo lahko zadovoljno. Gmoten uspeh je vsled deževnega vremena sicer zaostal daleko za pričakovanim, vendar pa so kriti vsi režijski stroški in morda ostane še nekaj malega za »Vajeniški dom«, za katerega je bil namenjen čisti dobiček. Moralni uspehi razstave pa nadkrijuje vse pričakovanje in lahko navdaje naše obrtništvo s ponosom in zadoščenjem.

Ze lajik je spoznal v razstavljenem blagu fino, solidno in trpežno delo, ki lahko konkurira z vsemi inozemskimi izdelki. Celo strokovnjaki, ki so se nahajali v cenilni komisiji, obstoječi iz članov trgovskih in obrtnih zbornic v Ljubljani in Zagrebu ter potrebnih strokovnjakov za posamezne stroke, so bili naravnost presenečeni. — Njih strokovnjaško sodbo o sposobnosti naših obrtnikov, ki je nedvomno popolnoma nepristranska in pravična, najbolje dokumentirajo priznane in podeljene nagrade: 111 zlatih, 54 srebrnih in 12 bronastih kolajn. Komisija je pri svojem kočljivem poslu prišla večkrat naravnost v zadrego. Razstavljeni predmeti so po svoji izvršbi, solidnosti in finisi nadkrijevali drug drugega. Komu priznati nagrado, da ostanejo pravični sebi in razstavljalcem? In tako je prišlo do nepričakovanega in naravnost presenetljivega rezultata: 111 zlatih kolajn.

Član zagrebske trgovske in obrtne zbornice, je izjavil, da je mariborska obrtna razstava najboljša spričevalo tukajšnjih obrtnikov. Razstavljena dela pričajo o strokovni naobrazbi tukajšnjega obrtništva, ki lahko vzdrži vsako inozemsko konkurenco. Mariborski obrtnik nadkrijuje vse ostalo obrtništvo Jugoslavije in celo Zagreb, kjer je sicer obrtništvo dobro razvito, zaostaja daleč za Mariborom. Tamošnji obrtniki so naravnost začetniki napram mariborskim mojstrom, posebno kar se tiče mizarske, čevljarske, krojaške in kovinarske stroke. Le žal, da tukajšnje obrtništvo nima dovolj svojim izdelkom primernih odjemalcev, kakor jih ima n. pr. Zagreb, kjer pa primanjkuje sposobnih obrtnikov. Zagreb, kakor tudi Beograd sta se doslej po večini zalagala iz inozemstva. Temu pa je nedvomno v precejšnji meri odpomogla mariborska obrtna razstava, o kateri gre glas po celi državi. To dokazujejo tudi številna naročila, ki so jih sprejeli razstavljalci od vseh krajev in ki presegajo pad 100 milijonov kron.

Laskavo, dasi ulemeljeno je to priznanje. Treba pa je, da se pri tem ozremo malo nazaj v zgodovino. Maribor je tvoril za časa Avstrije mogočen steber »mostu do Adrije«, kamor je hrepenel germanizem. V znamenju germanizacije so se gradile v Mariboru razne šole, semkaj so se pošiljali najboljše nemški obrtniki, da vstvarijo iz slovenskega življa germanke janičarje. Ti obrtniki so uživali vso podporo in protekcijo avstrijskih oblasti ter so se lahko v vsakem oziru razvijali. Slovenci z dežele so pošiljali svoje sinove k tem obrtnikom v uk. Tu se je izvežbalo današnje naše obrtništvo, ki zavzema prvo mesto med jugoslovenskim obrtništvom. Drugače pa je bilo z obrtništvom v Zagrebu in v južnih delih naše države. Za to se Avstrija ni brigala, ker na njih ni bila zainteresirana v toliki meri, kakor vse ostale panoge narodnega gospodarstva, ki niso bile v nemških rokah, naravnost zanemarjala in omalovaževala. Na ta način si moremo raztolmačiti to veliko razliko med obrtništvom v Mariboru in ostalih pokrajinah. Na nas samih pa je ležeče, da ta razlika z ustanavljanjem strokovnih šol čim prej izgine in omogoči celokupnemu obrtništvu nadaljni razmah.

Več, kakor bi se dalo popisati v debelih knjigah, je govorila razstava sama ter najboljšo dokumentirala sposobnost našega obrtništva. Številni visoki državni funkcionarji, ki so obiskali razstavo, so se pohvalno izražali o napredku in razvoju našega obrtništva. Upamo in pričakujemo, da bodo to svoje priznanje pokazali tudi na drugem mestu, kadar se bo šlo za obrtniška vprašanja.

Objave.

§ **Odbor Izobraževalnega društva privatnih nastavlencev v Mariboru** razpisa svojim članom, da se vrši plesna šola vsak četrtek in nedeljo ob 8. uri zvečer v Gambrovi dvorani. Drugi tečaj t. j. slovenščina, slovenski tesnopis, cirilica in nemški tesnopis pričnejo s 15. oktobrom. Tečajev se morejo udeležiti samo člani društva. Novi člani se sprejemajo dnevno od 18.—19. ure zvečer v društveni pisarni Slovenska ulica 8. — Odbor.

§ **Danubius-kvartet.** Dne 9. okt. se vrši — kakor znano — v Götzovi dvorani gostovanje daleč po Srednji Evropi znanega kvarteta komičnih pevcev. Švicarski listi so prinesli o programu in izvajanju posameznih točk izredno laskave ocene in so opozarjali zlasti na tipično dunajski humor, ki preveva vsako atrakcijo Danubijevoga kvarteta. To bo tedaj večer humorja in smeha, da ga ni enakoga.

8! NEDELJO 8!

Umetniški koncert

VELIKA KAVARNA

SALONSKA GODBA

J. KAPLANEK

4 1/2. POPOLDNE 4 1/2.

KLUB-BAR

ČAJANKA S KONCERTOM

specialni program

P. WINTERHALTER

1924

Narodno gledališče.

Repertoire:

Sobota, 7. oktobra: Satan v ženski. Ab. A.
Nedelja, 8. oktobra: Revizor, Izv.
Ponedeljek, 9. oktobra: Zaprt.
Torek, 10. oktobra: »Večer drama-tičnih plesov Valerija Kratina. Izv.
Sreda, 11. okt. Zaprt.
Četrtek, 12. okt. »Baron Trenk«, izv.

—o—
Revizor. Opozarjamo cenj. občinstvo na klasičnega in duhovitega Gogoljevega »Revizorja«, ki se vršijo v nedeljo, 8. okt. zadnjič v tej sezoni. V satiričnoduhoviti komediji je pokazal Gogolj zrcalo tedajnemu malovrednemu uradništvu Rusije. »Poglavarji, o-skrbniki, zdravniki, sodniki, graščaki itd.« se vrstijo pred nami v navidezno smešni luči, ako pa globlje premotri-mo te, eksaltirano otejene tipe, se moramo zgražati nad to kletavostjo in leno družbo, ki si komaj zgane celo takrat, ko zasluži odlikovanje v podobni »zlatega križca«. »Revizor« je žel pri vseh predstavah mnogo zabave in smeha kakor tudi pomilovanja, ki ga zaluzi ta puhla družba.

Valerija Kratina. Nedvomno bo v torek, dne 10. okt. eden najzanimivejših večerov v mariborskem gledališču, ko nas bo posetila, visokočislana in svetovnoznanana umetnica klasičnih in modernih plesov, gđ. Valerija Kratina. Gđ. Valerija Kratina, rodom Čehinja, biva stalno v Drezdnu kot profesorica na visoki šoli za glasbo, rit-miko in ples. Pred vojno je prepotovala s profesorjem Dalerezejem skoro vso Evropo, nastopala na največjih odrih in žela naravnost čudovite uspehe. Njena smer je povsem moderna ker karakter njenih plesov večinoma dramatičen. V glasbi se poslužuje največ Debussyja in Griega. Razven tega bo gđ. Valerija Kratina proizvajala dve do tri točke brez glasbe, kar je triumf današnje plesne umetnosti. — Vsekakor bo za Maribor ta večer užitek in kapoln za vse tiste, ki si bodo ogledali izvanredno nadarjeno umetnico, ki jim bo ostala neizbrisno v spominu. Pri-srčno pozdravljamo našo severno rojakinjo in želimo: na skorajšnje svidenje.

Nemir v gledališču. Pri premijeri »Satan v ženski«, se je dogodilo, da je neki otrok postal jako nemiren ter s svojim neprestanim vikanjem motil igralce in občinstvo, ki je upravičeno postajalo nervozno. Ker je bil to že drugi slučaj v letošnji sezoni, opozarjamo cenj. starše da ne puščajo oz. ne jemljejo s seboj svojih malčkov, ki še niso dovolj disciplinirani za gledališče.

Ljudska knjižnica
Narodni dom, I. nadstr.
posljuje ob nedeljah od 1/2 10.—1/2 11. ure
in ob četrkih od 1/2 19.—1/2 20. ure
Mladinski oddelek ob sobotah od 18. do 19. ure.

Gospodarstvo.

g Produktna borza v Novem Sadu, dne 5. oktobra. (Cene v dinarjih.) Pšenica bačka 338, sremška 340, ječmen bački 325, sremški 325, oves bački 275, sremški 280, kuruza bačka 307, sremška 310, fižol beli novi 340, pisani novi 335, moka (z vrečo): 0 bačka 515, za kruho bačka 495, krušna št. 6 450, otrobi (z vrečo) pšenični bački 170, mast vvinjska ob Bačka 33, zelje glavno, 120, orehi bosanski 550, čebula 300, tendenca nestalna.

g Mariborsko sejmsko poročilo. Na vinski sejmu dne 6. oktobra 1922 se

je pripeljalo 198 svinj. Cene so bile sledeče: Mladi prašiči 5 do 6 tednov Din. 82 do 150, 7 do 9 tednov 250 do 375, 3 do 4 mesece 450 do 500, 5 do 7 mes. 750 do 950, 8 do 10 mesecev 1000 do 1125, 1 leto 1500 do 1700.

g Tržne cene v Celju 1. oktobra. Meso: govedina I. Din.: 14, II. 12, III. 11, teletina I. 15, II. 14, svinjsko I. 22.50, II. 18.50, slanina 34 do 36.50, mast 35 do 42, prekajeno meso 35 do 37.50, mleko liter 3, surovo maslo kg 32, jajca komad 1 do 1.75, kruh, beli kg 7.50, črni 6.50, jabočka 2-3, hruške 3 do 5, kostanji liter 2.50, orehi 3.50, moka št. 7.50, št. 2 6.75, št. 4 6.10, št. 6 5.80, kuru-

zna 4.75, koruzni zdrob 5.25 do 5.75, pšenični zdrob 7.25, ajdova moka 7.25, do 8, drva trda kv. m 125, mehka kv. m. 100, seno 175 do 225, slama 100 do 125, solata glavna komad 0.50 do 1.50, endivija kom. 0.50 do 1.25, zelje kg 2.50, buče kom. 1.25, do 2.—, krompir 1.75 do 2.—, gobe suhe kg 10 do 15 din.

g Hmelj. 6: brzojavno tržno poročilo. Nürnberg, dne 6. 10. 1922. Prodanih 600 bal, po lepo zelenim se bolj povprašuje in je za 1000 M dražji — rumenkasti neizpremenjen.

kot meso po tr. št. 8-2 a izvozne tarife z dne 17. julija 1922. Če se na njih nahajajo mehki deli (meso, koža, žile) itd.

g Prepovedan izvoz papirja iz Českoslovaške. Ministrstvo trgovine in industrije je sprejelo od českoslovaškega ministrstva obvestilo, da če českoslovaška vlada zabranila do nadaljnjega izvoz papirja iz Českoslovaške.

Listnica uredništva.

Podružnica OMD Ptuj: Za objavo pošljite 1 dinar. — »Oder« Šmartno na Pohorju: Enako!

Bernhard Kellermann:

PREDOR.

Roman.

(Dalje.)

(63)

»Ali je kdo tu, ki govori po italijansko?« je vprašal Allan. »Snemite obrazine.«

Eden inženjerjev je pristopil in jel zadržljivo pokaljšajoč z zblaznelimi govoriti.

»Kaj pravijo?«

Zdravnik je od prepasti komaj odgovoril.

»Če sem prav razumel, menijo, da so v peklju!« je fejal naporoma.

»Torej jim recite v imenu božjem, da smo prišli jih dvesti v nebesa.« je zaklical Allan.

Zdravnik je govoril in govoril in naposled so ga umeli.

Jokalji so, poklekali, molili in milo proseč iztegali roke. Kadar pa se jim je kdo približeval, so pobesneli. Morali so jih obladati in povezati vsakega posebe. Eden je umrl, ko so se vozili navzven, dva so oddali v zavod, četrtemu pa je kmalu odleglo in je bil zdrav.

S te ekspedicije se je Allan vrnil v Smithovo postajsko napol onesveščen. Ali grozote ne bo konec? Zdel je, hitro sopeč, popolnoma iznemogel. Bil je zdaj trideset in šest ur brez spanja.

Toda zdravniki so zaman silili vanj, naj se odpelje vanj.

8.

Dim je lezel naprej. Po malem, od stopinje do stopinje, kakor zavestno bitje, ki otiplje, preden stopi. Vrhovno se je v prečne rove, v postajnice, polzel ob krvini ter napolnjeval vse notrine. Jamska vetrila so sesala, črepalnice so noter potiskale milijone kubičnih metrov svežega zraka. In končno, povsem neopazno, se je dim začel redčiti.

Allan se je prebudil in s steklenimi, vnetimi očmi zazrl v mlečnasti čadež. Nekaj hipov se ni razvedel, kje je. Tik pred njim je stal nizek, podolgovat stroj iz svetlega jekla in bakra; njegov mehanizem je žibal brezglasno. Allanu se je zdelo, da napol v tla pogreznjeni kotalci miruje, ko pa ga je motril dlje časa, je zapazil gori in doli polzeče leskobne pramene; kolo se je zavrtelo devetstokrat v minuti in je bilo narejeno tako natančno, da se zdle: kotalci stoji. V tem se je Allan domislil, kje je. Bil je še zmerom v Smithovi postajnici.

Meglo je zaplala postava.

»Ali ste Vi, Smith?«

Postava je prišla bliže in spoznal je Robinsona.

(Dalje prihodnjič.)

Glavni urednik: Radivoj Rehar.

Odgovorni urednik: Rudolf Ozim.

Mala oznanila.

Fotografični aparat, 6 krat 9 (Nickel-Schereuspreitzkamera) dvojni anastigmat 1:6.3, s kasetami za plošče in film, se ceno proda. Na vpogled v trgovini Lešnik, Gosposka ulica. 1888 2-1

Pohištvo, zaloga spalnih in jedilnih sob, kakor tudi kuhinjske oprave, po tvorniških cenah. Tovarna pohištva, Koroska cesta 46. 1883 5-4

Črni in rujavi premog, bakova drva na vozeve se dobi pri tvrdki Lippert, Tattenbachova ul. 13. Dostavlja se tudi na dom. 1872 3-2

Pisalne stroje, nove in rabljene, dobavlja American Import Company, Maribor, Koroska c. 24. 1893

Suhe gobe, lipovo cvetje, brinjevo olje in poljske pridelke plača najbolje tvrdka Sire-Rant, Kranj, telef. int. št. 9, in nudi po najnižjih cenah na debelo sladkor, riž, olje, kevo itd. Prosim za ponudbe gob z vzerci. 1403

Brivnica Frana Novaka na Aleksandrovi cesti št. 22 se priporoča. 2

Higijenična brivnica se vsem priporoča. Prvovrstna pestrežba. Vjekoslav Gjarin, Jurčičeva ulica 9. 1850

Kot srbohrvatski korespondent išče mesta istrski begunec. Zahtevak skromen, samo da mu je omogočeno življenje.

Vajenec iz poštene hiše, zmožen slov. in nemškega jezika, se sprejme takoj v papirni trgovini Ivanka Weixl, Maribor, Gosposka ul. 1926

Dijak nižjih razredov srednjih šol se sprejme na stanovanje in hrano. Povprašati je Korosčeva ul. 22, II. nadstropje. 1921

Sode 60—150 l in 900 l vina proda Hochmüller, Maribor, Stritarjeva ul. 5. 1912

Na prodaj dobro ohranjeno moško kolo. Naslov pove uprava. 1923

Iščem stanovanje in hrano v gostilni, v hotelu ali kjer drugje. Voljan sem zato pomagat cel popoldan pri delu, predpoldan bi bil pa kot začetni učencec knjigovodstvenega tečaja. Naslov na „J. J.“ Poštno ležee Ormož. 485

Hiša z vrtom v Mariboru—Studentenci s 4 stanovanji na prodaj. Dve sobi in kuhinja tako: na razpologo. Naslov pove uprava. 1905 2-2

Posojilo 75.000 Din se išče na prvo intabulacijo pod ugodnimi obrestmi. Ponudbe pod „Ugodno“ na upravo lista. 1895 2-2

Kompletna spalnica za 1 osebo, trdi les, 2000 Din, salonska garnitura (pliš) 800 Din, divan z matrace 450 Din, kompletne postelje 500 Din, 7 kg perja, zrcalo 400 Din, mize, podobe, figure, 2 omari, površnik 300 Din. Vpraša se: Rotovški trg 8, I. nadst. levo. 1908 2-2

Kupim vsako množino divjega kostanja. L. Kranje, Vetrinjska ulica 17. 1907 2-2

Odstopi se za 5 let krasno skladišče, primerno za vsako podjetje, contourjem vpeljano električno razsvetljavo in kurjavo, v sredi mesta. Ponudbe pod „1868“ na upravo „Tabora“ 1927

FILMSKA REKLAMA

je najboljša reklama za vsakega industrijca, trgovca in obrtnika

SOLIDNO

predstavljanje v Mariboru na gradu in v Ljubljani

NIZKE CENE

1935

FILMSKI REKLAMNI ZAVOD MARIBOR, SLOVENSKA ULICA 15.

Leseno pohištvo
Železno pohištvo
Tapetn. pohištvo
Pisarn. pohištvo
Posteljna oprava
Preproge
Zaveso
Blago za pohištvo
Posteljno perje
izvanredno nizke cene v zalogi pohištva

Karol Preis

Maribor
Gosposka ulica št. 30
Pirhanova hiša.

☐ Svoboden oglaševanje
☐ Cenik brezplačno

Državni uslužbenec

trgovsko naobražen, 33 let star išče primerno službo kot trgovski sotrudnik. — Zanesljiva moč. — Cenj. ponudbe na upravo lista pod 1177. 1929

Lepa kranjska avba

na prodaj pri Naveržnik, Maribor, Marijina ul. 5 1917

Naznanilo preselitve

Cenjenim mojim odjemalcem vljudno naznanjam, da sem mojo trgovino s

sedlarskim, jermenarskim in torbarskim blagom

preselil iz dosedanjih prostorov v hiši gosp. J. N. Šoštarica na Aleksandrovi cesti 13. ozir. Cankarjeva ul. 1. preselil se nekaj korakov dalje ravno v isti hiši kjer je bila preje veletrgovina „Merkur“. — Pri tej priliki se toplo zahvaljujem za dosedanje zaupanje ter se priporočam za nadalje. Spoštovanjem

Ivan Kravos

MARKO ROSNER

MANUFAKTURA NA DEBELO
MARIBOR, Slovenska ulica št. 13

Moja trgovina na debelo se nahaja od danes naprej v

Slovenski ulici števil. 31
v poslopiju Ljubljanske kreditne banke

MARKO ROSNER

Pozor, gospodinje in gostilničarji!

Prvovrstna Chiozza-čebula došla.

Zajamčeno, da se drži do aprila prihodnjega leta. Samo dokler traja zaloga se prodaja á kg K 16'— na drobno, á kg K 15'— pri večjem odjemu.

HMELAK & CIE, Maribor, Slomškov trg 6

Porabite to ugodno priliko cene nabave!

1931

Vse vrste perila za gospode in dame, kakor

L srajce, hlače, pyjame, opreme za neveste, otroško perilo, kombinacije itd. izdeluje po najnižjih dnevnih cenah

Ljudmila Jackner
MARIBOR, Koroška cesta št. 31.

Kapitaliste!

Za ustanovitev tovarne za izdelovanje kovinskih predmetov, lustrov, svetilk, stavbenih in pohištvenih okovov, plinskih in vodovodnih armatur, kina-srebra itd. išče prvovrstni strokovnjak iz Nemčije. — Isti je v vseh specialnih delih te stroke popolnoma vešč, dalje spreten organizator in disponent. Imenovani bi bil pripravljen prevzeti že obstoječo tovarno omenjene stroke ter jo preosnovati po nemškem vzorcu. Ponudbe pod „nemški strokovnjak“ na upravo Tabora.

1919

? Kam v nedeljo ?

Na velezanimiv ogled letošnje jesenske in zimske mode v trgovini

Franc Mastek

Glavni trg 16

Prošli vhod celi dan in ogled brez vsake obveznosti

Vsakter dobrodošel!

1925

4-1 **Dr. MINÁŘ,** 1898
špecialist za kirurģične in ortopedične bolezni (prirojene in posledice kostne tuberkuloze)
ordinira
v LJUBLJANI, Trg Tabor 3, telefon 280.

Sto praznih sodov

na prodaj. Vprašati pri špediciji „BALKAN“. 1896 2-1

Razprodaja čevljev!

Od posameznih vrst preostale čevlje raznih velikosti in oblik prodam po znatno znižanih cenah 256 parov i. s.

115 parov damskih visokih in nizkih

105 „ moških „ „ „

36 „ dečjih „ „ „

20 „ moških dokolenic (gamaš)

Popust 10—40% od današnjih cen.

Dragotin Reglič, Maribor

Koroška cesta št. 19

1914

Pozor! Cenjene dame! Pozor!

Ne pozabite, da se klobuki vseh vrst

najlepše in najcenejše izdelujejo in preoblikujejo pri

LJA, Dravska ulica št. 10.

1920

Trgovci pozor! 2-4 1844

Velika zaloga prvovrstnih mesnih konzerv iz tovarne konzerv in mesnih izdelkov v Vrhniki po najnižji dnevni ceni. Zastopstvo za Maribor in Dravsko dolino: „Viljem Linninger & Co.“ Maribor, Cankarjeva ul. 1. Telefon št. 55. Brzjavni naslov: „Linningerkomp. Maribor.“

Pristopajte
k Jugoslovnski
Matici,

Dražbeni oklic.

Dne 14. oktobra 1922 dopoldne ob 10. uri vršila se bode pri podpisnem sodišču v izbi št. 27, dražba zemljišča vl. št. 108, kat. Karčevina, obstoječega iz stavbne parcele št. 126 z enonadstropno hišo št. 157 v Karčevini s hlevi, skladiščem, drvarnice i. t. d. ter iz vrtno parcele št. 402/2.

Cenilna vrednost stavbene parcele s hišo in drugimi poslopij znaša	300.467 K
cenilna vrednost vrtno parcele št. 402/2 pa	30.000 K
skupaj	330.467 K

Cenilna vrednost pritiklin, ki obstoje iz enega bakrenega, enega železnega kotla in ene mize pa 2550 K in je v gornjem znesku že zapopadena.

Najmanjši ponudek znaša 166.908 K 50 v, pod tem zneskom se ne prodaje.

Cenilni in popisni zapisnik kakor tudi dražbeni pogoji se lahko vpogledajo pri podpisnem sodišču med običajnimi uradnimi urami.

1922

Okrajno sodišče v Mariboru odd. IV.

dne 26. julija 1922.

SLAVENSKA BANKA

D. D.

Podružnica Maribor,

Aleksandrova cesta št. 11

(preje Jugoslovanska Union-Banka, oziroma Mariborska eskomptna banka.)

Zagreb Beograd

Bjelovar, Brod n/S., Celje, Dubrovnik, Gornja Radgona, Kranj, Monoštor (Baranja), Murska Sobota, Osijek, Sombor, Sušak, Sabac, Sibenik, Skofja Loka, Velikovec, Vršac.

Agencija: Buenos Aires (Argentina).

AFILIACIJE:

Budapest: Balkan Bank r. t.

Split: Jugoslovanska Industrijska banka.

1933

Wien: Bankhaus Mlian Robert Alexander.

Delniška glavnica in rezerve
ca. K 200.000.000'—

Izvršuje vse bančne posle najkulantneje

Pokrajinska obrtna razstava v Mariboru.
 Proda se
„kmečka hiša“.

Pismene ponudbe je vposlati do nedelje, dne 8. okt. 1922 Razstavnemu odboru, Aleksandrova c. 22. 1890 3-3

Vinogradniki in trgovci vina!

Prvovrstni vinski sodi iz tesane hrastovine, začeni od

K 5 po l.

nudi
Zagrebačka tvornica bačava, Zagreb.

Naročila L. Jemrič, Maribor, Ponovičeva ulica 7. 1865

POZOR!

Lesne zaboje različnih velikosti prodamo takoj po nizkih cenah. — Interesenti se prosijo, da se tozadevno obrnejo na
 3-3 **tvrdko „ELIN“** 1886

MARIBOR, Vetrinjska ulica št. 11.

Zanesljiv spremljevalec
 (za Švico)

s prakso v krmljenju in odgovornostjo prevzetih transportov, se takoj sprejme.

Ponudbe z navedbo zahtev na
Dušan Barbulovič
 Pančevo. 1897 2-2

Pošteno in zanesljivo raznašalko za
 „Tabor“ išče Mariborska tiskarna d. d.

Seno, slamo, drva, premog, žito, krompir, sadje in druge domače pridelke kupuje in prodaja **ANDREJ OSET, Maribor, Aleksandrova cesta št. 57. Telefon št. 88. 1328**

Pokrajinska obrtna razstava v Mariboru.

Razprodaja.

V nedeljo, dne 8. oktobra ob 10. uri dopoldne se prodaja veliki paviljon na Götzovem dvorišču. Odprte lope, deske, les i. dr. na vrtu Dijaškega doma. Interesenti naj si objekte pred prodajo ogledajo, les zmerijo, da tako lahko ponudbe stavijo. Proda se najvišjemu ponudniku vse skupaj ali pa tudi posamezno proti takojšnjemu plačilu.

Prodajalo se bode le na vrtu „Dijaškega doma“.

Potrebne informacije se dobe v pisarni, Aleksandrova cesta št. 22. 1889 3-3

AMERIKANSKI

In angleški

Singer šivalni stroji

Singer igle in nadomestni deli. Lasina mehanična delavnica.

Singer olje, nit, svila itd.

Prodaja na obroke.

Singer šivalni stroji Bourne & Co., Newyork.

Centrala za kraljevino SHS, Zagreb, Maruličeva 5.

Podružnice: **MARIBOR**, Šolska ulica št. 2, Zagreb, Karlovac, Varaždin, Osijek, Vinkovci, Bjelovar, Brod na Savi, Subotica, Novi Sad, Ljubljana, Sarajevo, Mostar, Banjaluka, Tuzla, Dubrovnik, Podgorica, Beograd, Kruševac, Niš, Skoplje, Veles, Bitolj, Kragujevac, Zajčar in Stip. 341

Zastopsiva so v vseh večjih mestih.

Perfektnega knjigovodjo

ob enem izvežbanega korespondenta, sigurnega v nastopu, z dobro šolsko in splošno izobrazbo, išče — večje podjetje v Mariboru — za takoj ali pozneje za razvitka zmožno mesto. Dobra plača. — — — Mesto stalno. Ponudbe pod „Zmožna sila“ na upravo lista. 1887 3-2

Električno podjetje

M. LEBEN, PTUJ

Slovenski trg 3.

Gradba elektrarn, električnih krajevnih omrežij in instalacij v hiše ter tovarne. Sposobna popravila električnih strojev. Tehnični nasveti in proračuni. Točna in kulantna postrežba, cene zmerne 2-1818

Sveže čajno maslo, 1881 2-2

smetano, sveže mleko, sir, lepo grozdje, jabolka, breskve, krompir, slive, izvrstno endivijo, salato, jajca, sladki hrušovec in jabolčnik, domači jesihi ter vsaki dan sveže pecivo raznih vrst ter fini garnirani liptauer sir prodaja in priporoča po ceni

Fani Jakolič, Jenkova ul. 6 (Schwarzgasse).

NEMA PROVALNIKA, KOJI BI PROBIO VIDAKOVIČEV ČELIČNI KAPAK. NITI IMA SUNCA KOJE BI PRODRLO KROZ VIDAKOVIČEVE SPECIJALNE ZASTORE!

PRVA JUGOSLAVENSKA TVORNICA ZALUZIJA, ROLETA, DRVENIH I ČELIČNIH KAPAKA I SUNCANIH ZASTORA

G. SKRBIĆ
 NASLJEDNICI
BRAĆA VIDAKOVIĆ
 ZAGREB
 ULICA 40. OZNOVANA 1859 GOD.

TELEFON: POSLOVNICA 4-02 TVORNICA 23-19

Železo vseh vrst

iraverze, cement, pločevino, žice in žičnike

po najnižji ceni priporoča

Ivan Koražija,

trgovina z železnino na debelo

Maribor, Aleksandrova 23.

Telefon Interurban 313.

Telefon Interurban 313.

Tovarniška zaloga češkega in angleškega manufakturnega blaga se dobi po najnižjih cenah pri **J. TRPIN, MARIBOR** Glavni trg št. 17. — 1473

Obiščite trgovino **A. VICEL**, Maribor, Glavni trg 5. Tu dobite v največji izbiri težke emajl posode la. znamke Gollath kakor tudi lahko češko blago in vitlo železno emajl posodo razno stekleno, porcelanasto in majolično posodo. — Pri event. nakupu se bošete prepričali, da je v trgovini blago dobro, trpežno

Na debelo 1705 10-3 Na drobno

BIJERNO BIJELI ZUBI SAMO OD ZUBNE PASTE

ZAHTEVAJTE SAMO OVO MARKU

LAMPION

DOBIJE SE SVAGDJE

Zaloga čevljev
 lastnega izdelka

Dragotin Reglič, Koroška cesta št. 19, Maribor

Komisijnska zaloga pri **Betki Lešnik, Gosposka ul. 14**

„KARO“
 varstvena znamka